

DİZİN

Kemal Gözler, *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi*, Bursa, Ekin Yayınevi, 2011, 2 Cilt
(32+973; 32+1040 s.)

Not: İngilizce ve Fransızca kavramlar için ikinci cildin sonundaki
İngilizce ve Fransızca Anayasa Hukuku Terimleri Sözlüklerine bakılabilir.

--- A ---

16-24 Ağustos 1790 Tarihli Kanun (Fransa'da),
239
1648 Devrimi, 750
1787 ABD Federal Anayasası, 320, 329
1787 Amerika Birleşik Devletleri Anayasası, 132
1789 İhtilalinden önceki dönemde (*ancien régime*) – emredici vekalet, 671
1814 *Charte*'i, 325
1814 Ve 1830 Fransız Şartları, 117
1848 Helvetya Federal Cumhuriyeti, 320
1848 İtalyan Anayasası (*Statuto Albertino*), 117,
325
1876 Kanunu Esasisi, 325
1917'de ihtilali, 392
1921 Teşkilât-ı Esasiye Kanunu - meclis
hükûmeti sisteminde, 562
1921 Türk Anayasası, 117
1949 Alman Anayasası, m. 67, 626
1949 Alman Anayasası, m.68, 627
1949 Alman Anayasası, m.81, 629
1977 SSCB Anayasası, m.102 - emredici vekalet,
672
1994 Belçika Anayasası, m.96, 626
27 Ekim 1980 tarih ve 2324 sayılı "Anayasa Dü-
zeni Hakkında Kanun", 321
28 Şubat süreci, 256
367 ararı, 255
A verbis legis non est recedendum, 266
Aarnio, 233, 263
Abadan (Yavuz), 60
Abberufungsrecht (geri çağırma hakkı), 687
ABD Anayasası - Onuncu Değişiklik
(*Amendment X*), 304
ABD Anayasasının Başlangıcı, 123
ABD'de atamalar, 578
ABD'de başkanlık sistemi, 575
ABD'de bütçe, 579
ABD'de mesaj, 579
ABD'de sekreterler, 576
ABD'de veto, 579
ABD'de yargı kuvveti, 577
ABD'de yasama, 575
ABD'de yürütme organı, 576

ABD'nin bazı eyaletlerinde *recall*, 686
ABD'nin hükûmet sistemi, 575
Abrogata lege abrogante..., 312
accidentalia, 190
ACCPUF, 4
Act (İngiliz hukukunda), 113
Act of Settlement (1701), 454, 457, 460, 540, 752
açık deniz (*high sea, haute mer*), 427
açık denizde nükleer deneme, 428
açık denizin serbestliği ilkesi, 427
açık mektup (*letters patent* – İngiltere'de krali-
çe'nin kanunu onay işlemini yaptığı belge),
206
açık sayım ve döküm ilkesi, 716
açık sayım, 716
açıklama (*statement*), 838
açıklık (*clarté*), 197
ada, 422, 497
adem-i merkezî hukuk düzenleri, 216
adem-i merkezî üniter devlet (*État unitaire dé-
centralisé*), 483
adem-i merkezîleşmiş hukuk düzeni, 186
adem-i temerküz (*déconcentration*) ilkesi, 480
administrative state, 552
af çeşitleri, 881
af çıkarma (*amnistie*) yetkisi, 881
agora, 656
Aguilhon, 468
Ağaoğlu Ahmet Bey, 29, 98
ahali, 404
ahlakî veya siyasî bir hiyerarşi, 167
Ahmet Mithat (Metya), 29, 97
aidiyet, 151
aile babası (*pater familias*), 385
aile oyu (*vote familial*), 707
aile teorisi, 385
air space, 428
Aix-Marseille III, 90
Akad, 399
Akbay (Muvaffak), 60
Akbay, 58
akdetme (*conclusion*) yetkisi (uluslararası
andlaşmaları), 878

- Akhalar, 400
 Akın (İlhan), 60
aksiyle kanıt (*argumentum a contrario*), 236, 294
 aksiyolojik geçerlilik anlayışı, 150
 Al Gore, 576
 Alaska, 421, 431
 alenî oy (*vote public*) ilkesi, 712
 algılama (*téledétection*), 429
 Ali Fuat Başgil, 39, 97
 Ali Haydar Efendi, 259
 Ali Himmet Berki, 259
 Alman Federal Anayasa Mahkemesi, 5
 Alman Komünist Partisi, 644
 Alman Weimer Cumhuriyeti, 613
 Almanya - teşriî zorunluluk hali, 629
 Almanya Federal Anayasa Mahkemesi (*Das Bundesverfassungssgerichts*), 522
 Alsace-Lorraine, 420, 674
 alt makamlar, 63
 alt meclis (*chambre basse, lower house*), 756
 alt yapı (*infrastructure*), 390
 amaçsal yorum (*purposive theory*), 234
 Amar (Akhil), 231
amendment, 338
 Amerikan Federal Yüksek Mahkemesi Kararları, 5
 Amerikan realistleri, 241
 Amerikan tipi kurucu meclis, 330
 Amerikan ve İskandinav realist hukuk akımları, 150
 Amerikan Yüksek Mahkemesi, 219
 âmî lafız, 269
 amnisti (*amnistie, af*), 307
amnisti, 883, 885
ampirik demokrasi teorisi, 634
 ampirik tutarlılık, 51
 ana hukuk, 28, 30
 ana soyundan intikal sistemi (*matrilinear system of succession, système matrilineaire*), 459
Analogia, 236
 anatüze, 33
anayasa (constitution), 104
 anayasa bilimi, 31
anayasa değişikliği, 335
 anayasa değişikliği teklif etme yetkisi, 347
 anayasa değişikliği tekliflerinin iki defa görüşülmesi, 350
 Anayasa Düzeni Hakkında Kanun (27 Ekim 1980 tarih ve 2324 sayılı) (Türkiye’de), 321
 anayasa hukuku - anayasa hukuku bilimi, 142
 anayasa hukuku - ceza hukuku, 76
 anayasa hukuku - genel kamu hukuku, 57
 anayasa hukuku - idare hukuku ayrımı, 62, 66
 anayasa hukuku - idare hukuku ilişkisi, 70
 anayasa hukuku - malî hukuk, 76
 anayasa hukuku - muhakeme hukukları, 76
 anayasa hukuku - özel hukuk dalları, 77
 anayasa hukuku - siyasal felsefe, 55
 anayasa hukuku - siyaset bilimi, 52
 anayasa hukuku - siyasî tarih, 55
 anayasa hukuku - uluslararası kamu hukuku, 56
 anayasa hukuku bilimi, 33
 anayasa hukuku dogmatığı, 50
anayasa hukuku doktrininin tarihsel gelişimi, 79
 anayasa hukuku geçer; idare hukuku baki kalır (*verfassungsrecht vergeht, verwaltungsrecht besteht*), 75
anayasa hukuku ile diğer disiplinler arasındaki ilişki, 52
anayasa hukuku ile hukukun diğer dalları arasındaki ilişkiler, 56
anayasa hukuku kavramı, 25-102
 anayasa hukuku kürsüsü, 80
anayasa hukuku terimi, 28
 anayasa hukuku ve siyasal kurumlar, 89
 anayasa hukukunda siyasal bilim yaklaşımı, 87
anayasa hukukunda yaklaşım biçimleri, 47
 anayasa hukukunun “saf” teorisi, 51
Anayasa hukukunun bilgi kaynakları, 1-24
 anayasa hukukunun devamsızlığı (*discontinuité du droit constitutionnel*), 75
 anayasa hukukunun diğer hukuk dalları karşısındaki üstünlüğü, 93
 anayasa hukukunun geçiciliği, 75
 anayasa hukukunun genel esasları, 41, 44
 anayasa hukukunun genel teorisi, 50
 anayasa hukukunun kısımları, 44
 anayasa hukukunun klasik teorisi, 81
 anayasa hukukunun konusu, 37
 anayasa hukukunun mahfuz alanı, 70
 anayasa hukukunun niteliğinde değişme, 91
 anayasa hukukunun pozitivist teorisi, 137
 anayasa hukukunun tanımı, 33
 anayasa hukukunun uygulama alanında genişleme, 91
anayasa kavramı, 103-136
 anayasa kavramının tanımı, 104
 anayasa konseyi (*conseil constitutionnel*), 90
 anayasa konvansiyonları (*conventions of the constitution*), 114, 115, 199
 anayasa koyucunun niyetleri (*intentions of constitution’s framers*), 232
 Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi (Türkiye), 4
 Anayasa Mahkemesi Kararları (Türkiye), 3
 anayasa mahkemesi kararlarının özel hukuka etkisi, 78
 anayasa normları arasında hiyerarşi, 164, 189

anayasa normlarının geçerliliği sorunu, 137-224

anayasa normlarının geçerliliğinin asıl (per quam) koşulu, 150

anayasa terimi, 25

anayasa türleri, 110

anayasa yapma iktidarı, 315

anayasa yapma usûlleri, 324

Anayasa Yargısı, 9

anayasacılığa aykırı anayasa (*constitution against constitutionalism*), 135

anayasacılığın özü, 133

anayasacılık, 132

anayasacılık dalgaları, 134

anayasacılık hareketleri, 131-135

anayasacılıksız anayasalar (*constitutions without constitutionalism*), 135

anayasa-dışı (*extra-constitutionnel*), 163

anayasal değişme (*constitutional change, changement constitutionnel*), 336

anayasal kanunlar (*lois constitutionnelles*), 28

anayasal monarşi (*constitutional monarchy, monarchie constitutionnelle*), 456

anayasal nitelik, 106, 149

anayasal oto-determinasyon hakkı, 509

anayasal örf ve âdet (*coutume constitutionnelle*), 193

anayasal teamül (*coutume constitutionnelle*), 193, 209

anayasal teamüllerin geçerliliği, 193

anayasal teamüllerin hukukî değeri, 198

anayasal teamüllerin unsurları, 196

anayasal uygulamalar (*usages constitutionnels*), 194

anayasalar, 1

anayasaların değiştirilmesi ihtiyacı, 339

anayasaların içerikleri, 122

anayasaların yapılması ve değiştirilmesi, 315

anayasallaşma, 79

anayasallık karinesi, 314

anayasallık (anayasal nitelik), 106, 149, 208

anayasanın bütünüyle değiştirilmesi (*total revision, révision totale*), 337

anayasanın değiştirilemeyecek hükümleri, 170

anayasanın eskisini yenisiyle değiştirme (replacement), 336

anayasanın istikrarı, 339

anayasanın kısmî değişikliği (*partial revision*), 352

anayasanın ruhu sorunu, 187

anayasanın tümünden değiştirilmesi (*total revision*), 119

anayasanın üstünlüğü, 70

anayasanın yorumu, 225-315

anayasasız anayasacılık (*constitutionalism without constitution*), 136

anayasasızlaştırma, 321

anayasaüstü değerlerde hukukun genel ilkeleri, 156

anayasaüstü ilkelerin hukukun geçersizliği, 161

anayasaüstü kurulmuş kurucu iktidar (*pouvoir constituant 'supraconstitué'*), 153

anayasaüstü normlar, 163

anayasaüstü prensipler, 154

anayasaüstü prensiplerin varlığını savunan tezler, 154

anayasaüstülük (*supraconstitutionnalité*) sorunu, 152

anayasaüstülük teorisinin genel bir eleştirisini, 157

anayasaya aykırı kanun, 218

anayasaya aykırı kanunların geçerliliği sorununu, 218

anayasaya aykırı kanunların geçerliliklerinin temeli, 222

anayasaya karşı hile (*fraude à la constitution*), 188

anayasaya karşı teamüller, 202

anayasayı değiştirme usûlleri, 346

anayasayı ilga (*abrogation de constitution*), 320

ancien régime, 671

andlaşmalar (*traités*), 878

Andora Prenslığı (*Principat d'Andorra*), 452, 485

Andora, 404

Andreotti, 615

Anglesler, 745

Anglo-Sakson Krallığı, 745

Anglo-Sakson tipi parlâmenter sistem, 606

Animus hominis est anima scripti, 232

animus, 198

Ankara Üniversitesi Hukuk ve SBF Kütüphaneleri, 22

anlamın yorum yoluyla değişmesi, 335

anlamlı alternatif tercihler, 739

annexion, 372

annexion, 372

Annuaire international de justice constitutionnelle, 6, 18

Antartika, 430

anti-demokratik cumhuriyet, 469

anti-hegemonyacı sonuçlar - referandum, 695

antlaşmaların devamlılığı ilkesi, 381

Appenzell Innerrhoden - kadınlara oy hakkı - 1991, 705

Appenzell Innerrhoden, 657

Aquinalı Aziz Thomas, 442

Aral, 58, 202

Arama (Kaynak), 21

araştırma komisyonu (*commission d'enquête*), 861

- Arbitragehof van België*, 522
argumentum a contrario, 236, 294
argumentum a fortiori, 236, 297
argumentum a maiori ad minus, 297
argumentum a minori ad maius, 297
argumentum a simili valet in lege, 291
argumentum pro subjecta materiae, 233
 Aristo - kuvvetler ayrılığı teorisi, 540
 Aristo, 386
 Aristoteles, *Politika*, 540
 arizî nitelik (sıfat-ı ârıza), 298
 Arné, 153
 Arsel (İlhan), 35, 64, 99
 artık oyların dağılışı (*répartition des restes*), 728
 asıl (kıyasta kıyaslanılan şey), 285
 asıl (*per quam*) koşul (geçerliliğin), 150
 asıl metin (*original text*), 338
 asl, muhtassus binnas olmamalıdır, 287
 aslın hükmü, 285
 aslına uygunluğunun tasdik edilmesi (*certification*) - kanunların, 844
 aslı (ilksel, *originaire*) yetki, 887
 aslı farklar - başkanlık sistemi ile parlamenter sistem, 566
 aslı kurucu iktidar - tali kurucu iktidar ayrımı, 316
 aslı kurucu iktidar (*pouvoir constituant originaire*), 316
 aslı kurucu iktidar - egemenlik, 438
aslı kurucu iktidar, 317
 aslı kurucu iktidarı tepkisi, 251
 aslı kurucu iktidarın biçimleri, 324
 aslı kurucu iktidarın devamlılığı meselesi, 334
 aslı kurucu iktidarın devamlılığı tezi, 334
 aslı kurucu iktidarın ortaya çıkış halleri, 317
 aslı kurucu iktidarın sahibi, 323
 aslı kurucu iktidarın sınırlı olduğu görüşü, 324
 aslı nitelik (sıfat-ı asliye), 298
assemblée constituant, 329
Association des Cours constitutionnelles ayant en partage l'usage du français, 4
Association française de science politique, 88
As-Sulta Al-Wataniyya Al-Filastiniyya, 369
 Asur, 399
 aşikâr bir adaletsizlik (*injustice flagrante*), 155
 aşiret, 385
 aşkın bir düzen (*ordre transcendant*), 189
 ataerkil (patriarcale) aile, 385
 Atamalar – ABD’de, 578
 Atatürk - kuvvetler ayrılığı teorisi, 550
 Atatürk soyadı, 818
 atufet işlemleri (*acts of mercy, actes de clémence*), 881
 Atina’da ekklesia, 656
 Attik-Delos Deniz Birliği, 400
Attorney General - ABD’de adaletten sorumlu sekretere, 576
 Aubert, 190, 191
 Augustinus, 148
autodétermination, 416
Autonomous Okrugs, 497
Autonomous Provinces, 497
 Avam Kamarası (*The House of Commons*), 598, 748
 Avam Kamarası, 502
 Avrupa Anayasa Mahkemeleri Sekizinci Konferansı, 171
 Avrupa Birliği hukuku, 175
 Avrupa Birliği konfederasyon mu, federasyon mu, 487
 Avrupa İçin Bir Anayasa İhdas Eden Antlaşma (*Treaty establishing a Constitution for Europe*), 488
 Avrupa Konseyi Venedik Komisyonu, 3
 Avrupa Toplulukları Adalet Divanı, 179
 Avustralya - kadınlara oy hakkı, 704
 Avustralya Yüksek Mahkemesi (*High Court of Australia*), 522
 Avusturya Anayasa Mahkemesi (*Verfassungsgerichtshof Österreich*), 522
 Avusturya, 499
 Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, 486
 Ay, 430
 aynı kişi hem yürütmede, hem de yasamada görev alabilir, 595
 aynı kişi hem yürütmede, hem yasamada görev alamaz, 574
 aynı kişinin hem yürütmede, hem de yasama görev alması, 567
 ayrılma (*dissociation*) (federasyon), 523
 ayrılma (*secession*), 375
 ayrılma hakkı (*droit de sécession*), 477, 486, 490
 ayrılma veya bölünme, 372
 ayrılma yoluyla federalizm (*fédéralisme par dissociation*), 523
 ayrılma yoluyla federasyon kurulması, 523
 ayrımcılık yapılmaması ilkesi (*principe de non-discrimination*), 156
 ayrımcılık yapılmaması, 153
 azınlık milliyetçiliği (*minority nationalism*), 418
 azınlıkların artık temsili, 759
 azınlıkların tanınmaması (*non-reconnaissance de minorités*) ilkesi, 477
 azil (*révocation*) - emredici vekalet, 671
 azil yasağı – temsilî vekalet, 678
 Aziz Augustinus, 148
 Aziz Paul, 441
 Aziz Thomas, 442

azledilememe (*non-révocabilité*) – temsilî vekâlet, 678

--- B ---

baba soyundan - ana soyundan intikal, 459

baba soyundan intikal (*succession en ligne paternelle, patrilinear system of succession*) sistemi, 459

Babanzade İsmail Hakkı, 29, 96

Babil, 399

Bacon, 266

Badinter, 166

bağımsız devletlerin birleşmesi (*federation of states*), 320

bağımsız varlık (*entities*), 497

bağımsızlık savaşı (*guerre d'indépendance, war of independence*), 319

bağımsızlık, 432

bağışlama yetkisi (*power of pardon, pouvoir de pardonner*), 881

bağlayıcı (*obligatoire*), 850

bağlı yetki (*compétence liée* – emredici vekâlet teorisi), 671

bağlı yetki (*compétence liée*), 847

bakan (*minister, ministre*), 590

bakan-başkan (*Ministerpräsident*), 512

bakanlar - başkanlık sisteminde, 572

bakanlar (*ministers*) - İngiltere’de, 599

bakanlar (*ministers, ministres*), 590

bakanlar kurulu (*council of ministers, conseil des ministres*), 590

bakanlar kurulu yasama organının çalışmalarına katılır, 595

bakanlık dayanışması (*solidarité ministérielle*) - meclis hükûmeti sisteminde, 560

bakiye yetkiler (*residual powers, compétences résiduelles*), 304, 516

balıkçılık bölgesi (*fishery zone, zone de pêche*), 427

Balta (Tahsin Bekir), 98

baraj, 734

barışçıl ayrılma (*sécession pacifique, peaceful secession*), 319

Barrot (Odilon), 480

Barthélemy ve Duez, 107

Barthélemy, 323

baseline, 425

Basic Law: Human Dignity And Liberty, 126

Basic Laws (İsrail’de Temel Kanunlar), 115

basit (*tek-turlu*) çoğunluk, 721, 722

basit çoğunluk (*majorité simple*), 722

basit devlet, 476

basit idarî makamlar, 63

Başbakan (*Prime Minister*) - İngiltere’de, 599

başbakan (*prime minister, premier ministre*), 590

başbakan-bakanlar, 590

başbakanın ortaya çıkması- İngiltere’de, 599

başbakanın yokluğu - meclis hükûmeti sisteminde, 560

başbakanlık hükûmeti (*prime ministerial government*), 607

başbakanlık sistemi, 607

Başgil (Ali Fuat), 31, 35, 65, 363, 462

başkalaştırma (*alteration*), 336

Başkan (*President*) - ABD, 576

başkan (*president*), 571

Başkan Yardımcısı (*Vice President*) - ABD, 576

başkan yasama organını feshedemez, 574

başkan, halk tarafından seçilir, 573

başkan, yasama organının çalışmasına katılamaz, 575

başkan, yasamanın güvenine dayanmaz, 573

başkanlık demokrasisi (*presidential democracy, démocratie présidentielle*), 570

başkanlık hükûmet sistemi (*presidential system of government, système présidentiel de gouvernement*), 570

başkanlık hükûmeti (*presidential government, gouvernement présidentiel*), 570

başkanlık hükûmet sistemi, 569-586

başkanlık rejimi (*presidential régime, régime présidentiel*), 570

başkanlık sistemi - aslî özellikler, 571

başkanlık sistemi (*presidential system, système présidentiel*), 566

başkanlık sistemi, 569-586

başkanlık sistemi çift meşruluk sorununa yol açabilir, 584

başkanlık sistemi demokratik bir yönetim yaratır, 582

başkanlık sistemi güçlü bir yönetim yaratır, 581

başkanlık sistemi iktidarın kişiselleşmesine yol açabilir, 584

başkanlık sistemi ile parlâmenter sistem arasındaki aslî farklar, 566

başkanlık sistemi ile parlâmenter sistem arasındaki farklar, 568

başkanlık sistemi ile parlâmenter sistem arasındaki tali farklar, 567

başkanlık sistemi istikrarlı bir yönetim yaratır, 581

başkanlık sistemi katıdır, 583

başkanlık sistemi rejim krizlerine yol açabilir, 583

başkanlık sistemi siyasal kutuplaşmaya yol açabilir, 584

başkanlık sisteminde karşılıklı etkileşim araçları, 577

başkanlık sisteminde yasama-yürütme dengesi, 579

- başkanlık sisteminin güçlü ve zayıf yanları, 580
başkanlık sisteminin prototipi, 575
başkanlık sisteminin tali özellikleri, 574
başkanlık sisteminin zayıf yanları, 583
başkanlıkçılık (prezidansiyalizm, *presidentialism*, *présidentialisme*), 570
başkent teşkilâtı, 479
başlangıçlar, 123-124
başlangıçlarda tanrı, 124
başlangıçların bağlayıcılıkları, 124
başlangıçların hukukî değeri, 124
Batasuna Partisi, 644
Batı Sahra, 417
Batı Şeria, 369
batılı demokrasi, 644
Baudrez, 166
Bauer, 526
bayrak yasası (*flag law*, *droit du pavillon*), 428
bazı federal devletlerde yasama organları, 502
bazı tabii hukuk prensiplerinin anayasaüstülüğü tezi, 155
Beaud, 166
Belçika - kadınlara oy hakkı, 705
Belçika (Federalizm) 530
Belçika Anayasa Mahkemesi (*Cour constitutionnelle*, *Grondwettelijk Hof*), 522
Belçika Anayasası, m.85, 454
Belçika Krallığı, 463
Belçika Tahkim Mahkemesi (*Cour d'Arbitrage de Belgique*; *Arbitragehof van België*), 522
Belçika, 13, 457, 458, 460, 463
beldeler (*communes*), 481, 482
belirsizliği, 146
bellum justum teorisi, 184, 185
bellum omnium contra omnes, 394
ben devletim (*L'Etat, c'est moi!*), 376
Beneş, 369
Benignus leges interpretandae sunt..., 232
beraet-i zimmet asıldır, 298
berî'ü'z-zimme, 298
Berki (Ali Himmet), 259
Berne - *Abberufungsrecht*, 687
beşeri davranış düzen, 147, 208
beşerî davranış, 145
beşerî irade, 146
beşte üç çoğunluk - anayasa değişikliklerinde, 351
beyan edici (*déclaratoire*), 179
beyaz istifa (*démission en blanc*) – temsili vekâlet, 677
beyyine hilaf-ı aslı ispat içindir, 300
Bhutan, 456
Biafra, 372
biçimsel geçerlilik (*validité formelle*) anlayışı, 150
Biden, 576
bihakkın (*de plein droit*), 881
bihakkın savaş hali (*état de guerre de plein droit*), 881
bikameralizm (*bicaméralisme*), 754
bildirici (*déclaratif*), 217
bildiriler (*proclamation*) - İngiltere'de, 749
bileşik devlet (*composed state*, *État composé*), 484
bilgi kaynakları (anayasa hukukunun), 1-24
bilim ile bilimin konusu, 142
bilimde saflık, 143
bilimin görevi, 142
bilimin konusu, 141
bilimsel eserler, 7
bilimsel sorunlar–siyasî sorunlar, 652
bilimsel yorum, 229
bilinemezlik (*non-cognitivism*) ilkesi, 139
bill of attainder, 601
Bill of Rights (1689), 113, 327, 539, 599, 751
Bill, 113
bilme (*connaissance*) alanı –demokrasi, 652
bilme (*connaissance*), 141
bilme alanı–irade alanı – demokrasi, 652
bilme konusu (*objet de la connaissance*), 140
bir adam, bir oy ilkesi, 707
bir defa daha görüşülmesini isteme (*demande d'une nouvelle délibération*) - kanunların, 839
bir hayat, bir oy, 707
bir kez daha görüşülmek üzere parlâmentoya geri gönderme (*renvoi pour une nouvelle délibération*), 839
bir kişi, bir oy (*one man, one vote*), 706
bir şeyi zıkr ile tahsis etmek, maadasına münafî olmak, 283
birahane hükûmeti (*gouvernement de brasserie*), 609
birden çok siyasal parti, 635
Biret, 818
bireysel azil usûlü, 686
bireysel genel af, 882
bireysel oy (*suffrage individuel*) ilkesi, 709
bireysel sorumluluk - meclis hükûmeti sisteminde, 561
bireysel sorumluluk (*responsabilité individuelle*, *individual ministerial responsibility*), 591, 594
birinci anayasacılık dalgası, 134
birinci derece temel haklar, 165, 169
birinci meclis (*première chambre*), 755
birinci meclisler ile ikinci meclisler arasındaki farklar, 756
birinci meclislerin despotizmini, 763
birinci seçmenler (*électeurs primaires*), 708

- Birleşik Arap Emirlikleri, 464
birleşik devlet, 496
Birleşik Emirlik, 496
Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi (*Supreme Court of the United Kingdom*), 544, 603
birleşme (*unification, reunification, merger*), 372
birleşme yoluyla federalizm (*fédéralisme par association*), 523
birleşme yoluyla federasyon kurulması, 523
Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi, 425
Birliğin durumu – ABD’de, 579
birlik toprağı (*union territories*), 497
birlikte (*cumulative*), 594
Biscaretti di Ruffia, 107
bitişik bölge (*contiguous zone, zone contiguë*), 425
bitişik bölge, 425
biyolojik teori, 386
bizzat o normun minimum etkililiği, 151
Black’s Law Dictionary, 259
blok halinde oylama, 331
blok oylama (*vote bloqué*), 628
blok oylama: ya kabul et, ya reddet, 628
blokaj tehlikesi - kuvvetler ayrılığı teorisi, 550
bloke liste (*liste bloquée*), 733
bloke liste usûlü, 733
Bluntschili, 387
BM Antlaşması (m.2), 373
Bodin, 365, 386, 432
boğazlar, 425
Bonald, 442
Bonapartist anayasacılık, 331
Borbon, 458
borçlara halef olma, 375
borçların devamlılığı ilkesi, 382
Bordeaux Hukuk Fakültesi, 83
Bordeaux Okulu (*École de Bordeaux*), 86
borough (=kasaba), 539
Bossi, 535
Bossuet, 386, 388
bourg, 364
Bourgeois, 197
Bouvier, 259
boy, 385
bölge (*regions*), 497
bölgeler (*régions*), 481, 482
bölgesel (mülkî, *territorial*), 528
bölgesel devlet (*Etat régional, regional state*), 533
bölgesel devlet (*regional government*), 498
bölgesel devlet-federasyon karşılaştırması, 534
bölgesel devlet-üniter devlet karşılaştırması, 533
bölünmüş egemenlik (*divided sovereignty*), 508
Brezilya Federatif Cumhuriyeti (*República Federativa do Brasil*), 496
Briand, 615
Britanya Commonwealth Krallıkları, 485
Britanya Kuzey Amerikası Kanunu (*British North America Act*), 319
British Commonwealth, 487
British North America Act, 319
Brown v. Board of Education of Topeka kararı, 101, 336
Brunei Sultanlığı, 456
Bryce, 117
Bulletin de jurisprudence constitutionnelle, 7
Bulletin on Constitutional Case-Law, 7
bulunulan yerde oy (*vote sur place*), 710
Bundeländer, 497
Bundesrat, 502
Bundesrecht bricht Landesrecht, 513
Bundestag, 501, 502
Bundesverfassungsgericht, 5, 522
Bundesversammlung, 502
Burdeau, 378
Burglar – İngiltere, 747
Burmah Oil Co. v. Lord Advocate, 114
Bütçe – ABD’de, 579
bütçe - parlâmenter sistemde, 596
bütçe (*budget*), 872
bütçe ilkeleri, 874
bütçe kanunlarının kabul edilmesi usûlü, 876
bütçe kanunu, 872
bütçe kavayesi (*cavalier budgétaire*), 877
bütçenin birliği (*unité du budget*) ilkesi, 874
bütçenin genelliği (*universalité du budget*) ilkesi, 874
bütçenin yıllık olma (*annalité du budget*) ilkesi, 875
bütçeyi kabul etmek, 872
bütçeyi ret (*refus du budget*), 872
Bütün iktidarlar tanrıdan gelir (*Omnis potestas a Deo*), 441
Bütün iktidarlar, Tanrıdan halk aracılığıyla gelir, 442
bütün milletin temsili (*représentation de la nation toute entière*) ilkesi, 674
büyük düğ, 454
Büyük Dükük Tahtı, 458
Büyük Hürriyet Fermanı (*Magna Carta Libertatum*), 746
Büyük İskender, 149
büyükük esası (*ordre de primogéniture*), 458
--- C ---
Calvin’s Case, 414
cansız birer varlıkmuş (*des êtres inanimés*) gibi, 262
Capitant, 202, 203

- Carbonnier, 263
 Cardin le Bret, 436
 Carlos, 458
 Carré de Malberg, 82, 107, 203, 323, 819, 820
 Carreau, 173, 174, 178, 181
 cebir düzeni (*ordre de contrainte*), 147, 208
 cebir işlemi (*acte de contrainte*), 147
 cebir, 147
 cebri tasarruf, 147
 Celaleddin Arif Bey, 29, 96, 97
Centralisation (La) est une épée..., 480
 ceza kanunlarının mecburiliği ilkesi, 885
 cezaî sorumluluktan siyasal sorumluluğa geçiş -
 İlgiltere' de, 601
 cezalandırma hakkı (Locke'ta), 395
 cezanın daha hafif bir cezaya dönüştürülmesi
 (*commuer, commutation*), 883
 cezanın tamamen ortadan kaldırılması (*remise de
 peine*), 883
 Chantebout, 95
 Charles I (1625-1649), 750
chartered cities, 497
 Cheney (Dick), 576
 Chevallier, 203
Chief Justice - ABD, 577
 Cicero, 386
 cinsiyete bağlı oy, 704
Circuits Courts of Appeal (ABD'de temyiz mah-
 kemeleri), 577
citizen (federe devlet vatandaşı), 500
citizenship, 413
citoyenneté, 413
citta, 364
 civar (yan soy, *ligne colleteral*) sistemi, 459
civic nationalism, 418
civitas, 363
 Clinton, 578
 Clinton-Lewinsky, 578
 CODICES, 3
 coğrafi büyüklük, 524
 Coke (Sir Edward), 261
Comitia Curiata, 452
common heritage of mankind, 430
Common Law Kuralları, 114
common law kuralları, 199
Common Law, 113
Commonwealth Krallıkları, 485
Commonwealth of Nations, 485
communautés (Belçika'da), 506
Commune Concilium, 539, 598
compétence d'attribution, 517
compétence de droit commun, 516
compétence d'exception, 304, 516
compétence législative concurrente, 518
compétences concurrentes, 518
compétences conjointes, 518
compétences énumérées, 516
compétences législatives exclusives, 518
compétences résiduelles, 516
concurrent powers, 518
Confédération helvétique, 487
conflict of jurisdiction, 521
conflits d'attributions, 521
Congrès mondial des Roms, 419
Congressional Government, 550, 580
*congressional government-presidential govern-
 ment*, 579
Conseil des États, 502
Conseil fédéral, 512
Conseil national, 502
consensus, 198
constituer (oluşturmak, teşkil etmek), 26, 315
constituere, 26
constitutio, 25
Constitution Finder, 3
Constitution Society, 3
constitution, 27
Constitutional Commentary, 19
Constitutional Forum constitutionnel, 18
constitutional law, 28
Constitutional Reform Act (2005), 544
Constitutional Reform Act, 603
Constitutions of Countries of the World, 3
contra constitutionem teamüller, 202-203
contradictio in adjecto, 219
contrat social, 393, 445
Contribution à la théorie générale de l'état, 82
convention, 194
Conventions of the Constitution, 114, 199
coronation, 461
Cortes, 463
Costa v. E.N.E.L. davası, 175
Council of the Federation, 502
county (=ilçe, kontluk), 539
County Courts, 602
Court of Appeal, 602
coutume supplétive, 201
 Cromwell, 751
Crown Court, 602
Crown Proceeding Act, 113, 377, 473
Crown servants, 377
Crown: The Crown is not bound by statute..., 474
 cumhur, 466
cumhurbaşkanı (*president of republic, président
 de la République*), 589
 cumhurbaşkanı-idare, 69
 cumhurbaşkanının yerine oğlunun cumhurbaşka-
 nı olması, 452
 cumhurbaşkanları kanunları isdar etmeyi redde-
 debilir veya isdarı geciktirebilir mi, 846

- cumhuri, 466
cumhuriyet – monarşi ayrımı, 451-474
 cumhuriyet = demokrasi, 468
 Cumhuriyet Adalet Divanı (*Cour de Justice de la République*), 862
 cumhuriyet devlet şekli (*republican form of state, forme républicaine de l'Etat*), 340
 cumhuriyet dönemindeki anayasa hukuku doktrininin gelişimini, 97
 cumhuriyet hükümet şekli (*republican form of government*), 509
 cumhuriyet kelimesi, 466
 cumhuriyet, 466
cumhuriyetin dar anlamda tanımı, 467
cumhuriyetin geniş anlamda tanımı, 468
 cumhuriyetin ilâmı - İngiltere’de, 751
 çağdaş uygarlığın gerekleri, 157
 çağdaş uygarlığın oluşum ve gelişim süreci, 157
 Çağlar (Bakır), 31
 çalışmakta olan anayasa (*constitution en action*), 72
 çatışma çözüme ilkeleri, 308
 çeşitli hükümler (*miscellaneous provisions*), 123
 çeşitlilik içinde birlik (*unité dans la diversité*), 525
 çete örgütü, 148
 çıkar gruplarının çoğulculuğu (*interest group pluralism*), 647
 çıkar gruplarının korporatizmi (*interest group corporatism*), 650
 çift meşruluk sorununa, 584
 çift oy (*double vote*), 707
 çifte deęilleme kanunu, 279
 çifte monarşi (*dual monarchy*), 484
 çifte sorumluluk (*double responsabilité*), 604
 çifte vatandaşlık, 414
 Çin – devletin ortaya çıkması, 401
 Çingeneler, 419
 çoğu yapmaya yetkili olanın azı da yapmaya yetkili olacağı (*qui potest maius, potest minus*), 307
 çoęul oy (*vote plural*), 706
çoğulcu demokrasi anlayışı, 641
 çoğulcu toplum yapısı, 759
 çoğunluğun mutlakıyeti (*absolutisme de la majorité*), 639, 642
 çoğunluk prensibi (*principe majoritaire*), 639
 çoğunluk sistemi (*scrutin majoritaire*), 722
çoğunluk sistemi, 722
çoğunlukçu demokrasi anlayışı, 639
 çoęunlukçu demokrasi modeli (*majoritarian model of democracy*), 645, 646
 çok oy (*vote multiple*), 706
 --- D ---
 d’Anglas, 702
 D’Hondt usûlü, 731
 Dabin (Jean), 93
 daha az kötü (ehven-i şer, *moindre mal, smaller evil*), 297
 Dahl, 633, 634, 635
 Dal (Kemal), 29, 31
 Dalay Lama, 369
 danışma görüşü (*avis consultatif*), 174
 danışma referandumu (*référendum de consultation*), 681
 Danıştayın Anayasa Mahkemesi karşısında bağımsızlığı, 73
 Danimarka, 460
 Danimarka’nın Resmen Tanınmış Kilisesi (*Established Church of Denmark*), 126
 Dantzig’te Polonya uyruklular (*traitement des nationaux Polonais à Dantzig*) davası, 174
 Darbellay, 155, 192
 Darülfünunun Hukuk Şubesi, 96
de civitae dei, 148
 de Gaulle, 609
De l’esprit des lois, 543
de plein droit (bi hakkın), 881
décrets-lois, 202
 defter (*cahiers*) – emredici vekalet, 672
 değer yargıları (*jugements de valeur*), 138
 değerler alanında yokluk tezi, 139
 değerlerin bilinemezliği ilkesi (*principe du non-cognitivisme des valeurs*), 138
 deęillemenin deęillemesi, 279
 değişikliğin ikinci defa kabul edilmesi, 120
 değişiklik (*revision, modification*), 336
 değiştirilemeyecek maddeler, 119
 Deist (*Déiste*), 127
delegata potestas non potest delegari, 305
delegatus non potest delegare, 305
 deli ve kör Kral, 600
 delil, aslın aksini ispat içindir, 300
 Demirel, 615
 demokrasi “doęru” karar almanın bir yöntemi midir, 652
 demokrasi anlayışları: çoğunlukçu ve çoğulcu demokrasi anlayışı, 638
demokrasi kavramı, 633-652
demokrasi modelleri, 645
demokrasi teorileri, 634
demokratik egemenlik teorileri, 442
 demokratik egemenlik teorilerinin eleştirisi, 448
 demokratik usûller (anayasa yapmanın), 327
demos, 634
 denetim - parlâmenter sistemde, 596
 Deniz Hukuku Sözleşmesi, 430
department - ABD, 576
derivata potestas non potest esse major primitiva, 306

- derebeyler (*vassaux*), 455
 Dergiler, 15
 derin deniz tabanları (*deep seabed*), 430
 dermeyer edilemezlik (*inopposabilité*), 178
designatio'dan *coronatio*'ya geçiş, 197
 despotizm (*despotisme*, zorbalık), 456
 devamlılık (*constance*), 197
 devir (*cession*) (ülke), 420
 devle (دولة), 363
 devlet (*state*) (=federe devlet, eyalet), 499
devlet (*state, Etat, staat, stato, estado*) **terimi**, 365
devlet (*states*) (=federe devletler, eyaletler), 497
 devlet ana hukuku, 28, 30
 devlet başkanı (*head of state, chef d'Etat*), 454
 devlet başkanı (*head of state, chef de l'Etat*) – parlâmenter sistem, 589
 devlet başkanının istemiyle yapılan referandum - anayasa değişikliklerinde, 354
 devlet başkanının mutlak veya güçleştirici veto yetkisi, 121
 devlet başkanının vetosu - anayasa değişikliklerinde, 353
 devlet başkanının yokluğu - meclis hükûmeti sisteminde, 560
 devlet birliği (*unions of states, unions d'États*), 484
devlet birlikleri, 484
 Devlet Duması, 502
 devlet düzeylerinin üst üste gelmesi (superposition de deux niveaux etatiques)", 498
 devlet ebedmüddettir, 380
 devlet iktidarının kendisi anlamında egemenlik, 435
 devlet iktidarının nitelikleri anlamında egemenlik, 435
devlet kavramı, 3590-373
devlet kavramının tanımı, 360
 devlet olarak katılma, 500
 devlet olma statüsü (*statehood*, devletlik), 368
 Devlet Sekreteri (*Secretary of State*) (ABD' de dışişlerinden sorumlu sekreter), 576
devlet şekilleri I (monarşi ve cumhuriyet), 451-474
devlet şekilleri II (üniter devlet-bileşik devlet), 475-494
devlet şekilleri, 451-494
 devlet şeklinin cumhuriyet olması (*republican form of state, forme républicaine de l'Etat*), 340
 devlet terimi, 362
devlet toplulukları, 475, 486
 devlet ülkesinin bütünlüğü ilkesi, 417
 devlet ve çetenin kuralları, 148
 devletin bağımsız devletlere bölünmesi (*démembrement de l'Etat*), 320
devletin beşeri unsuru, 403
devletin devamlılığı ilkesi, 379, 380
 devletin devamlılığı ilkesinin sonuçları, 381
devletin faaliyet alanı, 383
 devletin federal yapısının değiştirilmesi yasağı, 340
 devletin hukukî fonksiyonları (*fonctions juridiques de l'Etat*), 815
devletin hukukî kişiliği ilkesi, 376
devletin iktidar unsuru, 430
 devletin kendiliğinden kuruyup yok olması (*withering away of the state, dépérissement de l'Etat*), 391
devletin kökeni hakkında teoriler, 384
 devletin kuruluşunun yenilenmesi (*renouvellement de la fondation de l'Etat*), 318
 devletin monarşik şekli (*monarchic form of state, forme monarchique de l'Etat*), 340
 devletin organlarında ve yetkilerinde teklik, 478
 devletin öldükten sonra dirilmesi (*résurrection de l'Etat*), 322
 devletin siyasî, sosyal, ekonomik teşkilatı, 107
 devletin tanımı, 360
 devletin temel organları, 123
 devletin temel yapısı, 107
devletin toprak unsuru, 419
devletin unsurları, 403-448
 devletin unsurlarında teklik, 477
 devletin ülkesinin bütünlüğü ilkesi, 430
 devletin üniter yapısının değiştirilmesi yasağı, 341
 devletin vatandaşına koruma borcu, 414
 devletin yüksek organizasyonu, 34
 devletin yüksek organları, 34, 64
 devletin yürütme kuvveti (*puissance exécutive de l'Etat*), 545
 devletler hukuku, 56
 Devletler Konseyi, 502
 Devletler Meclisi (Conseil des Etats) - İsviçre, 503
 devletlerin doğum/ölüm günü, 367
 devletlerin egemen eşitliği (*sovereign equality of states, égalité souveraine des Etats*), 433
 devletlerin halefiyeti (*succession of States*), 373
 devletlerin intikali (*devolution of States*), 373
 devletlerin sona ermesi (*extinction of States*), 370
 devletsiz milletler (*stateless nations*), 418
 devredilebilir tek oy (*single transferable vote, vote unique transférable*), 732
 devredilemez tek oy (*single non-transferable vote*), 732
 devrim, 321

- devrimlerin etkisiyle anayasasızlaştırma
(*déconstitutionnalisation par l'effet des révolutions*), 321, 382
- deyimsel yorum (*interprétation littérale*), 230
- dış egemenlik** (*souveraineté extérieure, external aspect of sovereignty*), 432
- dış geçerlilik (*validité externe*), 180
- dış ilişkiler – federasyon/konfederasyon, 492
- dış sağlamlık – kanunların, 847
- Di Luzo, 80
- Dicey, 113, 114, 439
- diğer hukuk dallarının anayasallaşması, 93
- dijital demokrasi (*digital democracy*), 661
- diktatörlük**, 555
- dil birliği, 408
- dil sayısı, 408
- dilbilgisel yorum**, 230
- dilekçe (*petition*) sunma usûlü - İngiltere’de, 749
- dilekçe hakkı - İngiltere’de, 748
- dilekçe hakkının kanun tasarısına dönüşmesi - İngiltere’de, 749
- dilsel topluluk (*linguistic communities*), 497
- din birliği, 409
- din şartları, 460
- din-devlet ilişkileri, 126
- dini hermenötik, 238
- Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi, 381
- diplomatik koruma, 415
- direkt fûru (*descendance directe*) sistemi, 458
- direkt hat (*direct line*) sistemi, 458, 459
- District Courts* (ABD’de ilk derece bölge mahkemeleri), 577
- diyalektik materyalizm, 390
- diyalektik, 390
- diyet (*diète*), 487
- diyet meclisi, 487
- dogmatik, 50
- doğal yaşam, 393
- doğüstü ilâhî hukuk doktrini (*doctrine du droit divin surnaturel*), 441
- doğrudan demokrasi**, 655-662
- doğrudan demokrasinin pratik imkânsızlığı, 661
- doğrudan demokrasinin teorik kökeni, 660
- doğrudan hükûmet (*gouvernement direct*), 655
- doğrudan oy (*suffrage direct*) ilkesi, 708
- doğrudan uygulanabilir nitelik (*applicabilité immédiate*), 514
- Doğu Ortodoks Hıristiyan Kilisesi (*Eastern Orthodox Church of Christ*), 127
- Doğu Ortodoks Hıristiyanlığı (*Eastern Orthodox Christianity*), 127
- doğum ilmhâberi (*acte de naissance*), 844
- doktrin yorumu, 229
- doktrindeki hâkim görüş, 230
- dokunulmaz özgürlükler, 166
- dolaylı hat, 459
- dolaylı oy (*suffrage indirect*) ilkesi, 708
- Don Juan Carlos, 458
- Dorlar, 400
- dönem yasağı - anayasa değişikliğinde, 345
- dönem yasağı, 120
- dönüştürme (*transformation*) (anayasa değişikliği), 336
- Dördüncü Fransız Cumhuriyeti –parlâmenter sistem, 609
- dörtte üç çoğunluk - anayasa değişikliklerinde, 351
- Dreyfus, 819
- droit constitutionnel et institutions politiques*, 88
- droit constitutionnel*, 28
- droit d’ainesse*, 459
- Du Pasquier, 234
- Duez (Paul), 84
- Duez, 84
- Duguit - kuvvetler ayrılığı teorisi, 549
- Duguit (Léon), 34, 83, 202, 388, 451, 467, 470, 816, 817
- Duma, 502
- Duverger, 87
- Duverger’in “kanunları” - seçim sistemlerinin parti sistemleri üzerindeki etkileri, 737
- Duvergerismo* (Düverjecilik), 88
- düal egemenlik, 507
- düalist (*dualiste*, ikici) parlâmenter sistem, 603
- düalist anlayış (uluslararası hukuk), 177
- düalist parlâmentarizm, 603
- Dünya Çingene Kongresi (*World Romani Congress, Congres mondial des Roms*), 419
- Dünya devleti, 404
- Dürerü’l Hukkam Serhu Mecelleti’l Ahkam, 259
- dürüst yorum ilkesi**, 267, 269
- Düstur, 1
- düşey kuvvetler ayrımı, 515
- düzeltilmeler, 846
- dynasty*, 457
- E ---
- ebedî hüküm (*eternity clause*), 341
- e-demokrasi (*e-democracy*), 661
- Edward I (1272-1307), 747
- egemen (*sovereign, sovereign*), 454
- egemen iktidarın aslîlik niteliği, 436
- egemen iktidarın başlıca nitelikleri, 436
- egemen sınıf (*dominant class, classe dominante*), 390
- egemenliğin nitelikleri**, 436
- egemenliğin bölünmezliği (*indivisibilité de la souveraineté*) ilkesi, 478
- egemenliğin bölünmezliği ilkesi, 436
- egemenliğin değişik anlamları, 432

- egemenliğin devredilmezliği ilkesi, 436
 egemenliğin devredilmezliği, 660
 egemenliğin devri - egemenliğin kullanılmasının devri, 665
 egemenliğin devri, 665
 egemenliğin kaybı (*lose of sovereignty*), 371
egemenliğin kullanılması bakımından demok-rasi tipleri, 653
 egemenliğin kullanılması biçimleri (*modes d'exercice de la souveraineté*), 653
 egemenliğin kullanılmasının devri (*délégation de l'exercice de la souveraineté*), 665
 egemenliğin sahibi konusunda teoriler, 441
 egemenliğin tekliği veya birliği ilkesi, 436
 egemenlik paylaşımı (*division de la souveraineté*), 508
egemenlik, 432
 ehliyetsizlik (*incapacité*) - oy hakkı, 700
 ehven-i şer (*moindre mal, smaller evil*), 297
 Eisenmann, 244
ejus est interpretari cujus est condere, 227
 ek farklar - başkanlık sistemi - parlâmenter sis-tem, 567
 ek oy, 706
 ekber evlat (*droit d'aînaïsse*) sistemi, 459
 ekklesia (*ecclesia*, ἐκκλησία), 656
 ekleme (*amendment*), 336
 ekonomik teori, 389
 ekseriyet-i sülûsan (*üçte iki çoğunluk*), 839
 eksik hukuk (*droit imparfait*), 93
Election Petition Act, 717
 elektronik demokrasi (*electronic democracy*), 661
Elementi di diritto costituzionale, 80
 Elisabeth II, 485
 Emaret: *El Emaret el Arabiyye el Müttehîde*, 496
 emir (hükümdar), 464
 emir ve talimat verme yetkisi (emredici vekâlet), 670
 Emirlik (*Emirates*), 497
 emirlik, 464
 emredici (*impératif*), 670
 emredici vekalet - pratik eleştiriler, 673
 emredici vekalet - teorik eleştiriler, 673
emredici vekâlet teorisi (*théorie du mandat impératif*), 670
 emredici vekâlet yasağı (*interdiction du mandat impératif*), 676
 emredici vekâlet, 676
 en büyük artık usûlü (*méthode des plus fortes restes*), 728
 en kuvvetli ortalama usûlü (*méthode de la plus forte moyenne*), 729
 en üstün iktidar (*summa potestas*), 436
enacted law (İngiliz hukukunun kaynaklarından), 113
 indirekt hat (*ligne indirecte*), 458
 enformel anayasa değişiklikleri, 336
 Enka davası, 179
Entick v. Carrington, 114
 erkek primogenitur (*male primogeniture*) sistemi, 458
 Eroğul (Cem), 33, 194
Error communis facit ius, 31
 esas çizgi (*baseline, ligne de base*), 425
 esas teşkilât hukuku, 28, 29
 esas teşkilât kanunu, 27
 esas teşkilat, 243
 Esen (Bülent Nuri), 28, 35, 98
 eski rejim (*ancien régime*), 709
 Eski Yunan - devletin ortaya çıkması, 400
 Eski Yunan - doğrudan demokrasi, 656
Esmein (Adhémar), 82, 34, 323
 Esmein - kuvvetler ayrılığı teorisi, 549, 550
 Esmein - yarı-doğrudan demokrasi, 691
 Esmein ve Duguit çağı, 97
 Espinas, 387
Esprit des Lois, 543
essentialia, 189
estado, 365
Estados Unidos Mexicanos, 496
estat, 365
estimatio communis, 198
 Estonya, 526
 eşit iki-meclislilik (*bicaméralisme égalitaire*), 502, 757
 eşit katılım (*participation égalitaire*) ilkesi (fede-re devletlerin federasyona), 501
 eşit olmayan iki-meclislilik (*bicaméralisme inégalitaire*), 757
 eşit oy (*vote égal, suffrage égale*), 705
 eşit temsil ilkesi (*equal representation*) (federe devletlerin), 500, 501
 eşitler arasında birinci (*primus inter pares*), 590
 eş-kurucu iktidar (*co-pouvoir constituant*), 249
 eş-Prens (*co-Prince*), 485
 eşyanın tabiatı - kuvvetler ayrılığı teorisi, 550
 eş-yapıcı (*co-auteur*), 244
 eş-yasakoyucu (*co-législateur*), 245
 ETA, 644
Etat, c'est moi!, 376
Etat, 363
 Etats-généraux - emredici vekalet, 672
 etek hattı, 423
 Etiyopya Anayasası, 325
 etkililiği (*efficacité*), 150
 etkililik, 213
 etkin siyasal makamlar, 635
 etnik bölünmüşlük, 528

etnik federalizm (*ethnic federalism*), 525
 etnik milliyetçilik (*ethnic nationalism*), 418
 etnik temizlik (*ethnic cleansing*), 418
 Etrüsk, 401
 EuConst, 18
 European Constitutional Law Review, 7, 18
 European Public Law Journal, 18
 Evanjelik Lütheryan (*Evangelical-Lutheran*)
 Mezhebi, 126
 evde oy (*vote à domicile*), 710
 evlenme izni, 460
 evleviyet (öncelik, *argumentum a fortiori*), 297
 evleviyet, 236
 evleviyetle (*à plus forte raison*), 297
 evlilik dışına doğan çocuk, 78
 evlilik, 460
exceptiones sunt strictissimae interpretationis
 (istisnalar dar yorumlanır), 275, 278
expressio unius est exclusio alterius, 281, 294
expressio unius ilkesi, 280, 282, 283, 296
expressio unius non est..., 283
 eyalet (*province*), 497, 499, 505
 Eyalet Anayasa Mahkemesi
 (*Ländesverfassungsgerichte* veya
Staatsgerichtshöfe), 512
 Eyalet Hükümeti (*Landesregierung*), 512
 eyalet valisi (*Landeshauptmann*), 512

--- F ---

Fabre, 107
 famille royale, 457
 Fanfani, 615
 Faroes, 372
 Fatih William, 539
 Favoreu (Louis), 47, 79, 90, 92
 Favoreu, 175, 181
 Federal Anayasa Mahkemesi (Das
 Bundesverfassungssgerichts), 505
federal citizens, 500
 federal devlet - üniter devlet karşılaştırması, 492,
 494
federal devlet (*État fédéral, federal*
government), 495, 498, 499
 federal devlet ile federe devletler arasında yetki
 paylaşımı, 515
federal devlet, 495-535
 federal devlet-federe devlet ayrımı, 498
 federal devletin yetkileri sayma, 516
 federal devletler de monarşi olabilir, 463
 federal devletlerde yargı organı, 505
 federal devletlerde yasama organı, 500
 federal devletlerde yürütme organı, 504
 federal hukuk, federe hukuktan önce gelir (*Federal law shall override Land law*), 513
 federal hukuk, kendisine aykırı olan kantonal
 hukuktan üstündür, 514

federal hukukun federe hukuka üstünlüğü ilkesi,
 513
 Federal Kanunlar Gazetesi (*Federal Law Gazette*)
 - Avusturya, 850
 Federal Konsey (*Conseil fédéral*) - İsviçre, 564
 Federal Meclis (*Assemblée fédérale*) - İsviçre,
 564
 Federal Meclis, 502
 federal mıntuka (*federal district*), 497
 federal monarşi, 464
 federal müstemleke (federal dependency), 497
 federal sistem (*federal system, système fédéral*),
 496
 federal vatandaşlar (*federal citizens*), 500
 federal vatandaşlık, 492, 500
 Federal Yüksek Mahkeme (*Supreme Court of the*
United States) (Federalizm), 505
fédéralisme personnel, 525
 Federalizm – iki meclislilik, 760
 federalizm ile cumhuriyet arasında bir ilişki var
 mıdır, 532
 federalizm ile demokrasi arasında bir ilişki var
 mıdır, 532
 federalizm, 496
 federalizmin avantajları, 527
 federalizmin değerlendirilmesi, 527
 federalizmin dezavantajları, 527
 federalizmin nedenleri, 523
 federasyon - konfederasyon karşılaştırması, 490,
 492
 federasyon (*federal devlet*), 488
federasyon (federal devlet), 495-535
 Federasyon Konseyi (*Council of the Federation*)
 – Rusya'da, 503
 federasyon şeklindeki devletlerin resmî adları,
 496
 federasyon terimi, 495
 federasyon, 475, 495-535
 federasyonların kurulması, 523
 federasyonu oluşturan devletler (*component*
states), 498
 federasyonun devlet yapısı, 498
federe devlet (*État fédéré*), 498
 federe devletin örgütlenmesi, 509
 federe devletler (*état fédérées*), 498, 505
 federe devletler (*lander*), 502
 federe devletler arasında eşitlik ilkesi, 508
 federe devletlerin eşitliği ilkesidir, 501
 federe devletlerin federal yasama organında eşit
 temsili ilkesi (*equal representation*), 501
 federe devletlerin federasyona eşit katılımı
 (*participation égalitaire*) ilkesi, 760
 federe devletlerin iç egemenliği ilkesi, 508
 federe devletlerin içişlerine karışmama ilkesi, 508
 federe devletlerin onayı, 121

- federe devletlerin özerkliği ilkesi, 520
 federe devletlerin uluslararası kişiliği, 506
 federe devletlerin yargı organı, 512
 federe devletlerin yasama organı, 510
 federe devletlerin yetkilerini sayma, 518
 federe devletlerin yürütme organı, 511
 federe vatandaşlık, 492, 500
 felsefî açı, 48
 felsefî yaklaşım, 48
 fenomenolojik, 150
 feodal vergi, 873
 fer'i (kıyaslanan şey), 286
 Feridun Fikri, 96
ferman (*octroi, edit, bestowal*), 325
 fermanın bağlayıcılığı, 326
 Ferrare Üniversitesi, 80
 fesih (*dissolution*) - devletin, 371
 fesih kurumunun parlâmenter niteliğe bürünmesi - İngiltere'de, 602
 fesih tehdidi altında güvenoyu, 627
 fesih yetkisi - parlâmenter sistemde, 594
 fetih (*conquest, conquête*), 421
 Filadelfiya Konvansiyonu, 329
 Filistin Devleti, 369
 Filistin Ulusal Otoritesi (*As-Sulta Al-Wataniyya Al-Filastiniyya, Palestinian National Authority*), 369
 Filmer, Robert, 385, 386
 Finlandiya Kanunlar Kitabı (*Statute Book of Finland*), 851
 FKÖ, 369
 Flaman (*Flanders*) Bölgesi, 530
 foedus (sözleşme, birleşme), 496
 fonksiyonel açı, 37
 fonksiyonel federalizm, 525
 fonksiyonel yorum yöntemi, 234
 fonksiyonlar ayrılığı, 551, 552
 formal anayasa değişikliği (*formal constitutional revision, formal amendment of the text*), 336
 Forum constitutionnel, 18
 forum, 656
 Frankena, 139
 Franklin - iki-meclislilik, 762
 Fransa - kadınlara oy hakkı, 705
 Fransa (1792-1795) - meclis hükûmeti sisteminin örneği, 563
 Fransa, 127, 174
 Fransa: Konvansiyon Dönemi (1792-1795), 563
 Fransa'da ısdar formülü, 842
 Fransa'da Senato, 759
 Fransız anayasa hukuku doktrini konuları, 38
 Fransız Anayasa Konseyi kararları, 5
 Fransız Anayasa Konseyi, 5
 Fransız Anayasacılar Derneği (*Association française des constitutionnalistes*), 94
 Fransız Anayasası, m. 34, 630
 Fransız Anayasası, m.49 - Giyotin, 628
 Fransız Devlet Şurası (*Conseil d'Etat*), 93
 Fransız devrimi, 329
 Fransız doktrininde anayasa hukuku tanımı, 33
 Fransız sömürgeleri (Laiklik), 127
 Fransız Temyiz Mahkemesi (*Cour de Cassation*), 93
 Fransız tipi kurucu meclis, 329
 Fransız Uluslar Topluluğunu (*Communauté française*), 487
 Fransız Üçüncü Cumhuriyeti, 609
 frenler ve dengeler (*checks and balances*) sistemi, 579
 Friedrich, 525
 --- G ---
 galat-ı meşhur fasih-ı mehcurdan evlâdır, 31
 Gasp - devletin kökeni, 388
 gayri safi bütçe (*budget brut*) ilkesi, 874
 Gazze Şeridi, 369
 geciktirici veto (*suspensive veto, veto suspensif*) - anayasa değişikliklerinde, 353
 geciktirici veto (*veto suspensif, suspensory veto*), 757, 840
 geçerli oylar, 351
 geçerliliğin asıl (*per quam*) koşulu, 150
 geçerliliğin ek (*sine qua non*) koşulları, 151
 geçerliliğin ön koşulları, 144
geçerlilik (*validity, validité*), 144
 geçerlilik koşullarına aykırılık, 215
 geçersizlik (*invalidité*) - ileri sürülememe (*inopposabilité*), 178
 geçersizlik (*invalidité*), 215
geleneksel anayasa, 110
 geleneksel anayasacılık (*constitutionnalisme traditionnelle*), 133
 geleneksel din (*traditional religion*), 127
 gelirlerin toplanmasına rıza gösterilmesi (*consentement aux recettes*) ilkesinin, 875
 genel af, 881
 genel af-özel af ayırımı, 881
 genel baraj, 734
 genel görüşme (*question orale avec débat*), 858
 genel görüşme açılması usûlü, 858
 genel görüşme önergesi, 858
 genel görüşmenin değeri, 859
 genel hüküm (*generalis regula*), 269, 274
 genel hüküm (*lex generalis*) ile özel hüküm (*lex specialis*) çatışması, 310
 genel hükümler (anayasaların içerikleri), 125
 genel hükümler, 123, 125
 genel ibare (*generale dictum*), 274
 genel irade (*volonté générale*), 395
 genel irade görüşü, 639
 genel kamu hukuku, 57, 62

- genel kelimeler (*generalia verba*), 274
 genel kural (*generalis regula, general rule, règle générale*), 269
 genel kural ve istisna, 270
 genel olarak teamül, 195
genel oy ilkesi, 701
 genel vali (*governor-general*), 485, 511
 genel vekâlet (*mandat général*), 676
 genel yetki (*general power, compétence de droit commun*), 304, 516
generale dictum generaliter est interpretandum, 274
generalia verba sunt..., 274, 275
generalis clausula non porrigitur..., 312
generalis regula generaliter..., 273
 gens (geniş aile, sülaleler), 364, 385
gensoru (istizah, *interpellation*), **866**
 gensoru müessesesinin kökeni, 868
 gensoru önergesinin görüşülmesi, 869
 George I, 600
 George II, 600
 George IV, 600
 George V, 206
 Georges Pinson davası, 174, 179
 gerçek anayasa (*real constitution, constitution réelle*), 136
 gerçek birlik, 485
 gerçek kanun koyucu, 240
 gerekçeli mesaj (*messaggio motivato*), 841
 geri çağırma - Köy Kanunu Tasarısı Taslağı, 687
 gezi yolları (İsviçre), 108
 Giacometti, 191
 Gicquel, 107
 Giraudoux, 260
 Girit – devletin ortaya çıkması, 400
Giurisprudenza costituzionale, 6
 Giuseppe Compagnoni di Luzo, 80
 Giyotin – Fransa'da rasyonelleştirilmiş parlamen-
 tarizm, 628
gizli oy ilkesi, 711
 Glarus, 657
 global hukuk düzeninin etkililiği, 151, 212
 Gouet, 203
Governments-in-Exile, 369
 Gölcüklü, 175, 180
 gönüllü fesih (*voluntary dissolution*) - devletin,
 372
 gönüllü iltihak veya emilme (*voluntary absorption*), 373
 görecelilik (*relativisme*) tezi, 139
 görevli (*agent*), 667
 görev-seçmenlik (*électorat-fonction*), 443, 713
 görünüşte anayasalar (*façade constitutions*), 135
 görünüşte çatışma, 308
 görüşme (müzakere, *délibération, débat, discussion*), 835
 görüşmeli sözlü soru (*question orale avec débat*),
 858
 gözden geçirme (*revision*), 336
 Göze (Ayferi), 60
 gözetleme (*téléobservation*), 429
 Gözübüyük, 2, 36, 99
 gramatikal yorum, 230
grand duke, 454
grands pouvoirs publics (büyük kamu iktidarı),
 64
gras (*grâce*), 883
 gras ile amnisti arasındaki farklılıklar, 883
 Gray, 241
 Grévy, 202
 Grotius, 542
 Guizot, 81
 Gumplowicz, 388
 güçleştirici veto, 353, 839
 güçlü iki-meclislik (*strong bicameralism*), 651
 gündeme alma kararı, 868, 871
 Güney Afrika - kadınlara oy hakkı, 704
 Gürbüz, 2
 Gürsel, 736
 güven (*confidence*) – parlâmenter sistem, 594
 güven istemi (*motion de confiance, motion of confidence*), 869
 güven oylaması (*vote de confiance*), 869
 güvensizlik oyu, 594, 601
 güvensizlik oyununda üye tamsayısının salt çoğun-
 lğunun aranması, 625
güvensizlik önergesi (*motion de défiance, motion of no confidence*), 866, 867, 869, 870
 güvensizlik önergesi (rasyonelleştirilmiş parla-
 mentarizm), 624
 güvensizlik önergesi verme hakkının sınırlan-
 dırılması, 624
 güvensizlik önergesinin verilmesi, 871
 --- H ---
Habeas Corpus Act (1679), 751
 Hagenbach-Bischoff formülü, 732
 hakikî birlik (gerçek birlik, *real union, union réelle*), 485
 hâkim din (*prevailing religion*), 127
 hakimlerin kanun koyucuya itaat duygusu, 263
 hakimlerin normatif ideolojisi, 263
 hakkın kötüye (*abus du droit*) kullanılmaması
 ilkesi, 156
 Haklar Beyannamesi (*Bill of Rights*) (1689) –
 İngiltere'de, 751
 haklı savaş (*bellum justum*), 184
 hak-seçmenlik (*électorat-droit*), 445, 714
 Hakyemez (Yusuf Şevki), 267, 643
 halef devlet (*successor state*), 374

- halk (*peuple, people*), 443
halk = halkın çoğunluğu, 637
halk egemenliği teorisi - doğrudan demokrasi, 660
halk egemenliği teorisi (kurucu iktidar), 328
halk egemenliği teorisi, 445
halk egemenliği, 166
halk meclisi (*ekklesia*), 656
halk teşebbüsü (*initiative populaire*), 446, **685, 834**
halk vetosu (*veto populaire*) - anayasa değişikliklerinde, 355
halk vetosu (*veto populaire*), 446, **684**
halkın birliği (*unité du peuple*) ilkesi, 477
halkın bölünmezliği (*indivisibilité du peuple*) ilkesi, 477
halkın çoğunluğu, 637
halkın malı, 466
halkın, halk tarafından, halk için yönetimi (*government of the people, by the people, for the people*), 634
halkoylaması (*referandum*) - anayasa değişikliklerinde, 354
halkoylaması (*référéndum*), 119, 446
halkoylamasına katılma hakkı, 698
halkoylamasının değeri, 695
Hamas, 369
Hamilton, 314, 581
Hamon, 166
hanedan dışına çıkma yasağı, 457
hanedan tükenmesi (*extinction*), 463
hanedan, 457
Hanover Electress'i Sofia, 457
harb ve sulh ilânı, 879
harcamalara rıza (*consentement aux dépenses*), 874, 875
Hare sistemi, 732
Hasan Rıza (Dergüzinîzade), 96
Hastings Constitutional Law Quarterly, 19
Hastings Savaşı (1066), 539
Haşim Refet Hakarar, 29
Haşim Refet, 98
hatt-ı bala, 423
Hauriou, 84, 468
hava sahası (*air space, espace aérien*), 428
hava ülkesi, 428
haydut çeteleri, 148
hazırlık çalışmaları (*travaux préparatoires*), 232
hazine, 377
HeinOnline, 19, 23
Helotlar, 400
Helvetya Konfederasyonu (*Confédération helvétique*), 487, 497
Henry III, 747
Henry VI, 702
Heraklitos, 140, 388
Héraud, 191
herkes berî'ü' z-zimme olarak tevellüd eder, 298
herkese ihtiyacına göre, 391
herkesin herkesle savaşı (*bellum omnium contra omnes*), 394
Herzog, 171
hesap mahkemeleri (sayıştay, *cour des comptes*), 876
hesap sorulabilirlik (*accountability*) – parlâmenter sistemde, 618
hesap sorulabilirlik (*accountability*), 582
hesap verme zorunluluğu, 671
hesapların aklanması (*apuration des comptes*) ilkesi, 876
Hırvat, 410
High Court of Australia, 522
High Court of Justice, 602
Hindistan (federal devlet), 499
Hindistan, 127
Hititler, 399, 400
Hiyerarşi (anayasa içi), 164
hijerarşi (anayasa normları arasında) tezlerinin açıklanması, 165
hijerarşinin tanımı, 166
Hoadly, 240, 261
Hobbes (Thomas), 393
Hollanda Anayasası, m.27, 221, 223
Hollanda- nispi temsil, 727
Hollanda Yüksek Mahkemesi, 223
Hollanda, 221, 458, 463
homo homini lupus, 394
hot pursuit, 428
Hudut ve Münasebat-ı Hemcivari Muahedename-si, 423
hukuk boşluğu (*legal vacuum, vide juridique*), 317, 322, 323
hukuk dogmatiziği, 50
hukukun genel teorisi, 50
hukuk kuralı nedir, 105
hukuk kuralı, 104
hukuk yaratan olay (*fait créateur de droit*), 210
hukuk-dışı (*extra-juridique, extra-legal*), 323
hukuk-ı esâsiyye, 28, 29, 96
hukukî anayasa anlayışı (*conception juridique de la constitution*), 246
hukukî hijerarşi, 167
hukukî işlem, 825
hukukî pozitivizm, 139
hukukî unsur (devlet desteği) (örf ve âdet), 196
hukukî yaklaşım, 49
hukukîlik (*juridicité*), 147
hukukilik, 207
hukuk-ötesi (*métajuridique*), 191
hukukta akıl yürütme, 284

Hukuk-u Esasiye ve Şerh-i Kanûn-ı Esasî, 96
 hukuk-u esasiye, 96
 Hukuk-u Siyasiye-i Osmaniye'si, 96
 Hukuku Siyasiye-i Osmaniye-i Dahiliye Yani
 Hukuku Esasiye ve Hukuku İdare-i Mülkiye,
 95
 hukukun devamlılığı ilkesi, 381
 hukukun diğer dallarının anayasallaşması, 79
 hukukun genel ilkeleri, 156, 161
 hukukun genel ilkelerinin varlığı tezinin eleştirisi,
 161
 hukukun kaynakları, 92
 hukukun sıfır noktası, 320
Human Dignity And Liberty (Basic Law), 126
 Humblet davası, 179
 Hume kanunu, 138
 Huntington, 134
 hükûm-i asıl, 285
 hükûmün içeriğinin belirsizliği, 146
 hükûmet (*gouvernement*), 63
 hükûmet (*gouvernement*) ile idare
 (*administration*) arasındaki fark, 63
 hükûmet (*government, gouvernement*) – parlâ-
 menter sistemde, 590
 hükûmet etmek - idare etmek ayrımı kriteri, 64
 hükûmet etmek (*governor*), 64
hükûmet sistemleri, 553-568
 hükûmete etkinlik kazandırmaya yönelik araçlar,
 627
 hükûmete istikrar kazandırmaya yönelik araçlar,
 622
 hükûmete kanun hükûmünde kararname çıkarma
 yetkisinin verilmesi, 631
 hükûmeti denetlemek, 853
 hükûmetin aklanması ilkesi, 875
 hükûmetin kararname çıkarmasını kolaylaştırıcı
 araçlar, 630
 hükûmetin sorumluluğu, 758
 hükûmette istikrar ve etkinlik, 736
 hükûm süren kraliçe (*queen regnant*), 454, 455
 hükûm süren kraliçenin kocası (*husband of queen
 regnant*), 454
 hükûmdar (*monarch, monarque*), 454
 hükûmet darbesi, 321
 hükûmete "özerk kararname" çıkarma yetkisi
 tanınması, 630
 hükûmetin cumhuriyetçi biçiminin değiştirilme
 yasağı, 146
 hükûmetin düşürülmesini zorlaştırmaya yönelik
 araçlar, 624
 hükûmetin kurulmasını kolaylaştırmaya yönelik
 araçlar, 622
 hükümlüler, 701
 hükûmranlık, 364
 hürriyet asıl, 302

--- I ---

I.CON, 18
Instrument of Government - İngiltere'de, 751
International Association of Constitutional Law,
 20
International Constitutional Law, 3
International Criminal Court, 434
International Journal of Constitutional Law, 7,
 18
Interpretatio cessat in claris, 237
Irish Home Rule Bill, 206
 ırk birliği, 407
 ırka bağlı oy, 705
 ısdar (*promulgation*), 842
 ısdar formülü, 842
 ısdar, 841
 ısdarın fonksiyonları, 843
 ısdar-onay, 844
 ısdar-yayın, 845

--- İ ---

İbni Haldun, 388
 icra vekilleri heyeti - meclis hükûmeti sistemin-
 de, 559
 icracıları (*exécuteurs*), 671
 iç egemenlik (*souveraineté intérieure, internal
 aspect of sovereignty*), 435
 iç egemenlikteki değişimler (*internal changes of
 sovereignty*), 380
 iç geçerlilik (*validité interne*) - dış geçerlilik
 (*validité externe*) ayrımı, 180
 iç geçerlilik (*validité interne*), 180
 iç hukukun üstünlüğü, 177
 iç mantıki tutarlılık, 51
 İçişleri Sekreteri, 576
 içişlerinde bağımsızlık, 508
 içişlerine karışmama ilkesi, 433
 içkin (*immanent*), 160
 içsular (*internal waters*), 425
 içtihadî anayasa hukuku, 91
 idare (*administration*), 63, 478
 idare etmek (*administrer*), 64
 idare hukuku, 63, 69
 idare hukukunun anayasal temelleri, 71
 idare hukukunun bağımsızlığı, 73
 idare hukukunun devamlılığı, 75
 idare hukukunun kalıcılığı, 75
 İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanun-u Muvakkati,
 382
 idarenin anayasa mahkemesi karşısında bağımsız-
 lığı, 74
 idarî fonksiyon (*fonction administrative*), 817,
 818
 idarî işler - siyasi işler ayrımı, 65
 idarî vesayet, 482

iddia-tespit-müeyyide, 818
 ihkak-ı haktan imtina (*déni de justice*) yasağı, 156
 ihtilas (*concussion*), 872
 ihtiyarî (isteğe bağlı) halkoylaması (*optional referendum, référendum facultatif*) - anayasa değişikliklerinde, 354
 ihtiyarî oy (*vote facultatif*), 446, 713, 714
 ihtiyarî referandum (*référandum facultatif*), 119, 682
 iki dereceli seçim (*élection à deux degrés*), 708
 iki devlet düzeyi arasında yasama yetkilerinin paylaşılması (*distribution of legislative powers between two levels of government*), 516
 iki hukuk düzeninin üst üste geçmesi (*superposition de deux ordres juridiques*), 513
 iki meclislilik (*bicamérisme*), 501
 iki-başlı (*bicéphale*), 585, 589
 iki-başlılık (*bicéphalisme, dualisme*) – parlamenter sistemde, 589
 iki-dereceli, 708
iki-meclis sistemi, 753-763
 iki-meclis sistemi - kuvvetler ayrılığı ilkesi, 763
 İki-meclis sistemi - temel hak ve özgürlükler, 763
 iki-meclis sisteminin aleyhine ileri sürülmüş görüşler, 761
 iki-meclis sisteminin lehine ileri sürülmüş görüşler, 762
iki-meclislilik, 753-765
 iki-meclisli (*bicameral*), 501
 iki-meclisliliğin değerlendirilmesi, 761
 iki-meclisliliğin İngiltere’de doğuşu, 754
 iki-meclisliliğin nedenleri, 759
 iki-meclislilik - federalizm, 760
 iki-meclislilik – tarihsel kök, 754
 iki-meclislilik - tarihsel nedenler, 761
 ikinci anayasacılık dalgası, 134
 ikinci dönem, 87
 ikinci dönemin konuları, 39
 İkinci Dünya Savaşı, 322
ikinci meclis (seconde chambre), 755
 ikinci meclisler devamlılık, 764
 ikinci meclisler istikrar, 764
 ikinci meclislerin yetkileri, 757
 ikinci mecliste eşit temsil (*equal representation*), 503
 ikinci mecliste eşit temsile örnekler, 503
 ikinci seçmenler (*électeurs secondaires*), 708
 iki-parti sistemi lehine ileri sürülen görüşlerin eleştirisi, 740
 iki-turlu çoğunluk sistemi (*scrutin majoritaire à deux tours*), 724
 iki-turlu çoğunluk sistemi –çok-parti sistemi, 737

iki-turlu çoğunluk sistemi, 724
 iktidarın kişiselleşmesinin önlenmesi, 378
 il, 482
 ilâve oy, 707
 ilçe, 482
 ileri sürülemezlik (*inopposabilité*), 178
 ilga (anayasayı), 320
 ilga eden kanunu ilga etmek..., 312
 ilga edici teamül (*coutume abrogative*), 202
 ilhak (*annexion, annexation*), 372, 421
 ilk anayasa hukuku profesörü, 80
 ilk anayasa, 132
 ilk kralın hakkı, 461
 ilk niyet (*original intent*), 232
 İlk *Speaker* - İngiltere’de, 748
 ilkel toplumların hukuku, 184
 iller, 481
 illet ortaklığı, 286
 illet-i camia, 292, 286
 ilmî tefsir, 229
 imparator (*emperor, empereur*), 454
impeachment - İngiltere’de, 601
impeachment - Johnson, 578
impeachment (suçlama) – ABD’de, 578
impeachment örnekleri, 578
impeachment usûlü - meclis soruşturması usûlü, 863
impeachment usûlü yerini güvensizlik oyunun alması, 601
imperio, 364
imperium (hükümlerlik), 364
 imzalama, 846
in claris non fit interpretatio, 264
in dubiis, non præsimitur pro potentia, 300
in favorem libertatis ilkesi, 302
inclusione unius, 280, 294
 İngiliz anayasa hukuku, 200
 İngiliz anayasa hukukunun kaynakları, 113
 İngiliz Kilisesi (*Church of England*), 752
 İngiliz sistemi –çoğunluk seçim sistemi, 723
 İngiliz yürütmesi (*executive*), 598
İngiltere anayasa tarihi (kuvvetler ayrılığı teorisini), 538
 İngiltere ile Hanover, 484
İngiltere, 13, 460, 474, 553, **597-602**, 745, 748
 İngiltere’de başbakanın ortaya çıkması, 599
 İngiltere’de cezaî sorumluluktan siyasal sorumluluğa geçiş, 601
 İngiltere’de cumhuriyetin ilânı, 751
 İngiltere’de fesih kurumunun parlamenter niteliğe bürünmesi, 602
 İngiltere’de *impeachment*, 601
 İngiltere’de kabine, 599
 İngiltere’de kabinenin bağımsızlaşması, 599
 İngiltere’de kabinenin ortaya çıkışı, 599

İngiltere’de kolektif sorumluluğun ortaya çıkması, 602
 İngiltere’de kralın hukukî sorumluluğu, 474
 İngiltere’de Kralın otoritesinin silinmesi, 599
 İngiltere’de kuvvetler ayrılığı yoktur, 552
 İngiltere’de parlâmenter sistemin ortaya çıkışı, 597
İngiltere’de parlâmentonun doğuşu ve gelişmesi, 745
 İngiltere’de parlâmentonun ikiye bölünmesi, 748
 İngiltere’de parlâmentoyu feshetme (*dissolution of parliament*) yetkisi, 602
 İngiltere’de Taç, 598
 İngiltere’de yargı, 602
 İnnocent III, 746
 insan hakları prensiplerinin anayasüstülüğü tezi, 155, bu tezin eleştirisi, 160
 insan insanın kurdu (*homo homini lupus*), 394
 insan onuruna saygı, 153
 insan topluluğu (*population*) – devletin unsuru, 403
 insan topluluğunun niceliği sorunu, 404
 insan topluluğunun niteliği sorunu, 405
 İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi, 127
 İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi: m.16, 552
 insanî müdahale (*humanitarian intervention, ingérence humanitaire*), 434
 insanlığın ortak mirası (*common heritage of mankind, patrimoine commun de l’humanité*), 430
instrumentum, 205
Internationale Handelsgesellschaft davası, 175
 internet demokrasisi (*internet democracy*), 661
 internet kaynakları, 19
 internette yabancı anayasalar, 3
interpretatio cessat in claris, 239, 264, 266
interregnum (fetret), 460
 intihar oylaması, 696
 intra constitutionem, 823
 iptal edilebilir (*annulable*), 216
 iptal edilebilirlik (*annulabilité*), 217
 irade (*volonté*) alanı, 652
 irade işlemi (*acte de volonté*), 241, 837, 844
 irade-i seniyye, 838
 iradî temsil, 668, 669
 İran - Osmanlı, 410
 İran, 423
 İrlanda Yüksek Mahkemesi, 176
 İrredantizm (*irredentism*), 418
 irsî (*héréditaire*), 451
 irsî monarşiler (*hereditary monarchy, monarchie héréditaire*), 457
 İskandinav realist hukuk akımı, 150
 İskender (Büyük), 149
 İspanya tahtı, 458
 İspanya, 463, 534

İspanyol Anayasası, m.56, 454
 İspanyol, 458
 İsrail – seçim sistemi, 727
 İsrail Anayasası (Temel Kanunlar), 115
 İsrail’de Temel Kanunlar, 115
 İstanbul Darülfünunu Hukuk Fakültesi, 97
 isteğe bağlı referandum (*réfêrandum facultatif*), 682
 istikrarlı ve etkili hükûmetler, 738
 istisnaî hükümlerde kıyas yapılamaz, 288
 istisnaî yetki (*compétence d’exception*), 304, 516
istisnalar dar yorumlanır, 275, 278
 istisnalarda kıyas yasaktır, 278
 istisnanın istisnası geniş yoruma tâbi tutulur, 279
 istişarî referandum (*réfêrandum de consultation*), 681
 istizah, 867
 İsveç Anayasası, 110
 İsveç Anayasası, m.5, 454
 İsveç monarşisi, 473
 İsviçre - meclis hükûmeti sistemi mi?, 564
 İsviçre – bilgi kaynakları, 13
 İsviçre - doğrudan demokrasi, 657
 İsviçre - halk teşebbüsü, 685
 İsviçre - halk vetosu, 684
 İsviçre - kadınlara oy hakkı-1971, 705
 İsviçre (Federalizm), 529
 İsviçre Federal Mahkemesi (*Schweizerisches Bundesgericht, Tribunal fédéral*), 522
 İsviçre Konfederasyonu (1291-1848), 487
 İsviçre, 650
 işgal (*occupation*), 420
 işlemin iç mahiyeti, 817
 işlemsel etki (*effet opératoire*), 153
 İtalya - meclis hükûmeti tipi parlâmenter sistem, 610
 İtalya, 13
 İtalyan Anayasa Mahkemesi Kararları, 6
 İtalyan Anayasası (1848), 325
 itibarî anayasalar (*nominal constitutions*), 135
ius dispensandi (muafiyet verme hakkı), 750
ius sanguinis (kan esası), 413
ius soli (toprak esası), 413
 izahat isteme, 867
 izinsiz radyo ve TV yayıncılığı (*unauthorised broadcasting*), 428
 İzlanda-Danimarka Birliği, 486
 izleme hakkı (*right of hot pursuit, droit de poursuite*), 428
 --- J ---
 Jacquinet (Simon), 80
 James II, 539, 751
 jandarma devlet (*Etat-gendarme*) – devletin faaliyet alanı, 383
 Jefferson, 339

Jellinek, 360
 Joan Enric Vives i Sicilia, 452, 485
 Johnson (Andrew), 578
 Johnson, 578
 Joseph-Barthélemy, 84
 Josephe de Maistre, 442
 Juan Carlos, 458
Judex bonus nihil ex arbitrio suo..., 261
Judex est lex loquens, 261
Judex non de legibus, 261
judge-made constitution, 113
judge-made law, 241
Judicis est jus dicere, non dare, 261
jusnaturalistes, 173
 jürisprüdansiyel (*jurisprudential*, içtihadî) anayasa hukuku, 91

--- K ---

kabile, 385
kabine (*cabinet*) – parlâmenter sistemde, 590, 599
 kabine hükümeti (*cabinet government*) sistemi, 588, 605, 606
 kabinenin bağımsızlaşması - İngiltere’de, 599
 kabinenin birliği (*unité du cabinet*) ilkesi, 592
 kabinenin dayanışması (*solidarité du cabinet*, *solidarity of cabinet*) ilkesi, 592
 kabinenin homojenliği (*homogénéité du cabinet*) ilkesi, 592
 kabinenin kolektif sorumluluğu (*cabinet collective responsibility*) ilkesi, 602
 kabinenin mütecanis olması, 592
 kabinenin mütesanit olması, 592
 kabinenin ortaya çıkışı - İngiltere’de, 599
 kabinenin tecanüsü (homojenliği), 592
 kabinenin tecanüsü, 592
 kabinenin tesanüdü, 592
 kabul (*adoption*) - kanunların, 835, 836
 kadınlara oy hakkı - İsviçre, 705
 kadınlara oy hakkı - Türkiye, 705
 kadınlara oy hakkının tanınması, 704
 kadük olma (*caducité*), 834
 kaide ve istisna ile ilgili ilkeler, 269
 kaide, 269
 kaideler geniş, istisnalar dar yorumlanır, 273
 kamu alacaklarının devamlılığı ilkesi, 383
 kamu hukuku, 80
 kamu iktidarları (*pouvoirs publics*), 107
 Kamu Selameti Komitesi (*Comité de salut public*), 562
 kan esası, 413
 Kanada (Federalizm), 530
 Kanada Anayasası, 319
 Kanada Senatosu, 504
 Kanton (*Cantons*), 497, 499, 505
kanun (*loi*), 834

kanun alanı (*domaine de la loi*) – Fransa’da , 630, 822
 kanun çıkarılmasını kolaylaştırmaya yönelik araçlar, 627
 kanun hükmünde kararname (*décrets-lois*, *ordonnances*), 886
 kanun koymak, 833
 kanun tasarısı (*bill*) - Hollanda, 837
 kanun tasarısı (*bill*), 749
 kanun tasarısı (*projet de loi*), 834
 kanun teklifi (*proposition de loi*), 834
 kanun yapımına yürütmenin katılması, 596
 kanun, 829, 831
 Kanun-ı Esâsî, 26
 kanunî temsil, 668
 kanunla düzenleme alanı, 822
 kanunlar (*act, bill, statute*) - İngiltere, 836
 kanunlar ile parlâmento kararları arasındaki farklar, 827
kanunların anayasa uygunluğu karinesi, 313
 kanunların geçerliliği sorunu, 218
 kanunların hazırlanması süreci, 834
 Kanunların Ruhu (*De l’esprit des lois*), 543
 kanunların yayını, 850
 kanunların yürürlüğe girmesi, 853
 kanun-parlâmento kararı ayrımı, 827
 kanunu bilmemek mazeret sayılmaz (*Nul n’est censé ignorer la loi*) ilkesi, 850
 kanunun "ağzı", 239
 kanunun amacı (*ratio legis*), 235
 kanunun aslına uygunluğunun tasdiki, 844
 kanunun çürümesi (*corruption of law*), 266
 kanunun eş-yapıcısı (*co-auteur de la loi*), 244
 kanunun ruhu, 190
 kanunun varlığının tespiti, 843
 kapalı deniz (*mare clausum*) ilkesi, 427
 kapalı oy verme yeri (*isoloir*), 712
 kara sahası, 422
 kara ülkesi, 422
 karar referandumu (*référendum de décision*), 681
 karar safhası - anayasa değişikliğinde, 349
 karar verici organın (*deliberative body*), 541
 karar verici unsur (*deliberative element*), 540
 karar yeter sayıları - anayasa değişikliğinde, 350
 karar yeter sayısı (*quorum for decisions*), 352
 karar yeter sayısı, neyin üzerinden hesaplanacaktır, 351
 karar yetkisi - anayasa değişikliğinde, 349
 kararnameler (*ordinance*) - İngiltere’de, 749
 karasuları (*territorial sea, eau territoriale*), 425
 karayla çevrili devletler (*landlocked states*), 428
 karma devlet, 475, 484
 karma liste (*panachage*) usulü, 733
 karma seçim sistemleri, 735
 karşılaştırmalı anayasa hukuku, 14

- karşılaştırmalı politika ve devlet sistemleri, 14
karşılaştırmalı politika, 14
karşılıklı etkileşim araçları - başkanlık sisteminde, 577
karşılıklı etkileşim araçları - parlâmenter sistemde, 596
kasaba (*town*), 658
kasaba yöneticileri (*selectmen*), 659
Kasr-ı Şirin Antlaşması, 423
Katanga, 372
katı anayasa, 118
katılık sağlamanın değişik yolları, 118
Katılma ilkesi (*principe de participation*), 501
Katolik, 460
katsayılı oy, 706
kavalye yasağı, 877
Kavanagh (Dennis), 464
kavim, 364
kaybeden her şeyi kaybeder (*loser loses all*), 584, 612
kayd-ı hayat, 756
kaynak tarama, 21
kazanan her şeyi kazanır (*winner takes all*), 584, 612
kazanılmış haklara saygı ilkesi, 156
Kellogg-Briand Paktı, 373, 421
Kelsen (Hans), 109, 140, 143, 173, 183, 210, 216, 224
Kemalpaşazade Sait Bey, 96
kendini yorumlama, 238
kesin hesap kanunu (*loi des comptes définitifs*), 876
kesin hükme (*res iudicata*) saygı ilkesi, 156
keşif (*discovery, découverte*) – ülke kazanımı, 420
Kıbrıs, 421
kısıtlı oy (*suffrage restreint*), 702
kısıtlılık (hacir) - oy hakkı, 701
kısmî değişiklik (*partial revision*) (anayasanın), 352
kısmî veto (*veto partiel*), 839
kısmî yenileme (*renouvellement partiel*) – ikinci meclislerde, 757
kita (*continent*), 422
kita sahanlığı (*continental shelf, plateau continental*), 426
kıyas (analogia, argumentum a simili), 236, 285
kıyas yasakları, 286
kıyas yoluyla istisna üretilemez, 278
kıyasın şartları, 286
kıyaslanan şey (fer'i), 286
kıyaslanılan şey (asıl), 285
kıyaslanılan şey hakkındaki hüküm, 285
kıyı hattı, 423
Kili (Suna), 2
kimse kendi davasında hâkim olamaz (*nemo iudex in sua causa*) ilkesi - YSK, 719
kimsenin kendi davasında hâkim olamayacağı (*nemo iudex in sua causa*) ilkesi, 156
King can do no wrong, 377
King is a name of continuance, 460
King, 454
King: The King can do no wrong, 473
King: The King is a preferred creditor, 474
King: The King is never an infant, 461
King: The King never dies, 460
kişisel federalizm (*fédéralisme personnel*), 525
kişisel oy (*vote personel*) ilkesi, 710
kişisel özerklik (*autonomie personnelle*), 526
kitap arama, 21
Kitsikis, 527
KKTC, 368
klasik demokrasi – marksist demokrasi anlayışları, 644
klasik doktrininin konuları, 39
klasik dönem, 38
klasik teori, 81
klasik yorum teorisi (théorie classique de l'interprétation), 226
Knesset, 116
kolejyal (*collégial*), 591
kolektif (*collectif*), 591
kolektif azil usûlü - *Abberufungsrecht*, 686, 687
kolektif azil, 678
kolektif sorumluluğun ortaya çıkması - İngiltere'de, 602
kolektif sorumluluk, 591, 594
kolektif sorumluluk ve dayanışmanın yokluğu - meclis hükûmeti sisteminde, 560
kolektif vekâlet (*mandat collectif*), 675
kolektif vekâlet ilkesi, 675
kolektiflik - parlâmenter sistemde, 591
Kolombiya, 174
Kommers, 6
Kompetenzkompetenz, 438
komünizmin alt aşaması, 391
komünizmin üst aşaması, 391
konfederasyon, 475, 486
konfederasyon-benzeri, 487
Kongre (*Congress*) - ABD, 575
kongre hükûmeti (*congressional government*) sistemi, 580
kongre hükûmetleri - başkanlık hükûmetleri, 580
konstitüsyon hukuku, 27
konstitüsyon, 27
konvansiyon (*convention*) – anayasa yapmada, 329
konvansiyonel sistem (*systeme conventionnel, system of convention*), 557
korku atmosferi, 683

korporatif federalizm (*corporative federalism*), 525
 korsanlık (*pracy*), 428
 koruma (*protection*), 414
 köle sahipleri, 391
 köle ticareti, 428
 köle toplumu, 391
 köy (*village*), 658
 köy derneği - doğrudan demokrasi, 659
 Köy Kanunu - doğrudan demokrasi, 659
 Köy Kanunu tasarısındaki “geri çağırma”, 687
 Kral (King) - İngiltere’de, 598
kral (*king, roi, hükümdar, monarch, monarque*), 589
 Kral bir bakanı öldürürse..., 473
 kral haksızlık yapmaz (*the king can do no wrong*), 114
 kral haksızlık yapmaz (the King can do no wrong), 377
 kral kelimesi, 454
 kral saltanat sürer, ama yönetmez (*le roi règne, mais ne gouverne pas*) - Thiers, 603
 kralın başbakanı atama yetkisi, 473
 kralın karısı, 454
 kralın onayı (*royal assent, sanction royale*), 471, 749, 838
 kralın otoritesinin silinmesi - İngiltere’de, 599
 kralî müeyyide (*sanction royale*), 837
 kralî onay (*royal assent, sanction royale*), 836
 Kraliçe (*Queen*) İngiltere’de, 598
 kraliçe (*queen*) terimi, 454
 kraliçenin imzası (*royal assent*), 121
 kraliyet ailesi, 457
 kraliyet, 454
 Kray, 497
 kritik tarih (*critical date*), 367
 Kubalı (Hüseyin Nail), 98
 kubalı, 33
 kukla devlet (*puppet state*), 370
 kukla hükümet (*puppet government*), 370
 kura, 656
 kural-işlem (*acte-règle*), 816, 817, 872
 kurucu (*constitutif*), 217
 kurucu birimler (*constituent entities*), 499
 kurucu devletler (*constituent states*), 499
 kurucu fonksiyon, 357
 kurucu iktidar - kurulmuş iktidarlar ayrımı, 316
kurucu iktidar, 315-357
 kurucu iktidarı tahrir etme makinesi, 159
 kurucu meclis, 328, 330
 kurucu referandum (*référéndum constituant, constituent referendum*), 328, 330, 354, 682
 kurul (*council, conseil*), 591
 kurulmuş iktidarlar (*pouvoirs constitués*), 316

kurumsal anayasa hukuku (*droit constitutionnel institutionnel*), 47, 92
 Kuveyt, 421
kuvvet ve mücadele teorisi, 388
 kuvvetler ayrılığı - sorumluluktan sıyrılma, 549
 kuvvetler ayrılığı (*tefrik-i kuvva, separation of powers, séparation des pouvoirs*), 538
kuvvetler ayrılığı sistemleri, 565
kuvvetler ayrılığı teorisi, 537-552
 kuvvetler ayrılığı teorisine yöneltilen eleştiriler, 549
 kuvvetler ayrılığı teorisinin fikrî temelleri, 540
 kuvvetler ayrılığı teorisinin tarihî temelleri, 538
kuvvetler birliği sistemleri, 554
 kuvvetler birliği ve ayrılığın göre hükümet sistemleri, 554
kuvvetlerin işbirliği sistemi, 588
 Kuzey Ligi (*Lega Nord*), 535
 kültürel ve etnik bölünmüşlük, 524
 Kürkçüer, 31, 36
 Kürtaj, 176
 --- L ---
 La Seu d’Urgell Piskoposu, 452, 485
 Laferrière, 34, 63, 84, 203
 lafzî yorum (*textual interpretation, literal rule*) metodu, 230
 laiklik (*secularism, laïcité*), 127
 laiklik ilkesi, 127
 laiklik, 126
 land, 364
 Landamman, 658
 Länder vatandaşlığı, 500
 Länder, 497, 499
 Landerkammer, 504
 Landeshauptmann, 512
 Landesregierung, 512
 Ländesverfassungsgerichte, 512
 Landsgemeinde, 657
 Landtag Eyalet Diyeti, 510
 Lane (Jan-Erik), 469
 Lassalle, 136
 Latin tipi parlâmenter sistem, 608
 Latinler, 401
 Latran Antlaşması, 419
 Lavroff, 89, 94
 legal maxims, 259
Lege non distinguente non nobis est distinguere, 274
 legislation (ingiliz hukukunun kaynaklarından), 113
 Legislation, 199
 legislature, 744
 Léopold de Saxe-Cobourg, 463
 Léopold, 458, 469, 473
 Leviathan (dev, ejderha), 394

- Lewinsky (Monica), 578
lex imperfecta, 93, 234
lex posterior derogat legi priori, 309
lex posterior esası (zımni ilga), 309
lex specialis derogat legi generali, 309
lex superior derogat legi inferiori, 308
lex superior derogat legi priori, 221
lex superior esası, 309
 liberal demokrasi, 644
 Liberal görüş – devletin faaliyet alanı, 383
 Liechtenstein - kadınlara oy hakkı-1984, 705
 Lijphart - parlâmenter sistemin ayrımcı özellikleri, 588
 Lijphart (Arendt), 634, 636, 645, 756
 Lijphart (başkanlık sisteminin unsurları), 571
 Lijphart (hükûmet sistemlerinin tasnifi), 566
 Lille Hukuk Fakültesi, 84
 Lincoln, 572, 634
 Linda Brown, 101
 Linz (Juan), 556
 listeli iki-turlu çoğunluk sistemi (*scrutin de liste à deux tours*), 725
 listeli tek-turlu çoğunluk sistemi (*scrutin majoritaire de liste à un seul tour*), 723
 liyakatsizlik (*indignité*) - oy hakkı, 701
 Lizbon Andlaşması (*Treaty of Lisbon, Reform Treaty*), 488
 Locke - kuvvetler ayrılığı teorisi, 542
Locke (John), 302, 394
Lois constitutionnelles, 28
 Loiseau, 365
Loizidou v. Türkiye (KKTC Kukla Devlet), 370
Lord Chancellor, 544, 603
 Lordlar Kamarası (*House of Lords*) – yargı organı olarak, 603
 Lordlar Kamarası (*House of Lords*), 598, 748
 Lordlar Kamarasının Temyiz Komitesi (*The Appellate Committee of the House of Lords*), 603
 Louis-Philippe d'Orléans, 603
 Loysel (Antoine), 555
 Lozan Barış Antlaşması, 374, 423
 Lozan Sulh Muahedenamesi, m.46, 383
 Lozan Sulh Muahedenamesi, m.77, 381, 382
 Lucerne - *Abberufungsrecht*, 688
 Luchaire, 190
 Lukretius, 388
 Lüksemburg, 458
 Lüksemburg'ta ısdar formülü, 843
 Lütherci Evanjelik Kilise (*Evangelical Lutheran Church*), 460
 Lütherci Evanjelik Mezhebi (*Evangelical Lutheran Religion*), 460
- M ---
 Maastricht Andlaşması, 156, 170
 Machivelli, 365
 maddî (içeriksel) sınırlar - tali kurucu iktidar, 340
 maddî anayasa anlayışı (*conception matérielle de la constitution*), 169, 189
 maddî anayasa hukuku, 92
maddî anlamda anayasa, 106
 maddî anlamda kanun, 830
 maddî geçerlilik (*validité matérielle*) anlayışı, 150
 maddî kriter – devlet fonksiyonlarının birbirinden ayrılması, 816
 maddî kriter (*criterium matériel*) – yasama-yürütme-yargı fonksiyonu, 816
 maddî kriterin eleştirisi, 818
 maddî sınırları - tali kurucu iktidarda, 340
 maddî unsur (süreklilik) (anayasal teamüllerde), 195
 maddî unsur: uygulama (anayasal teamüllerde), 196
maddî varlık (*existence matérielle*), 144, 191
 maddî varlık, 144, 205
magistrates, 541
Magistrats' Courts, 602
Magna Carta Libertatum (1215), 327, 539, 746
Magnum Concilium (Büyük Şura) - İngiltere'de, 539, 598, 601, 746
 mahallî idareler (yerel yönetimler, *local administrations, collectivités territoriales*), 481
 mahfuz alan, 822
 Mahmut Esat (Bozkurt), 98
 Maine, 386
 Maistre (Joseph de), 442
 makale şamil iptal (*annulation rétroactive*), 217
 makale arama, 23
 makaleler, 15
 makis (kıyasa), 286
Maledicta est expositio..., 266
 Malezya Federasyonu, 496
 Malezya, 463
 malî hukuk, 76
 malî konular (*money matters*), 877
 Mançurya, 370
 manevî unsur (genel inanç, *opinio iuris, opinio necessitatis*) (anayasal teamüllerde), 195, 207
 manevî unsur, 198
 Manş, 745
 mantuki yorum (*interprétation logique*), 234
Marbury v. Madison, 219
 Marckx davası, 180
 Marksist demokrasi, 644
Marksist devlet teorisi, 389
 Marksizm, 390
 Marshall, 219
 Marsilius Patavinus, 386

- Marx (Karl), 390
 Mary - İngiltere, 751
maxims, 259
 McCarthy, 687
McCulloch v. Maryland, 517
 mebuslar cumhuriyeti, 609
 mecburî halkoylaması (*mandatory referendum, référendum obligatoire*) - anayasa değişikliklerinde, 354
 mecburî oy – uygulanan ülkeler, 715
 mecburî oy (*vote obligatoire*) ilkesi, 713
 mecburî oy, 444
 mecburî referandum (*référendum obligatoire*), 682
 Mecelle, 259
 Mecelle, m.13, 265
 Mecelle, m.8, 298
 Mecelle-i Ahkam-ı Adliye, 259
 meclis (*assemblée*), 744
 meclis araştırması – ABD’de, 578
meclis araştırması (*enquête parlementaire*), 859
 meclis araştırması komisyonu, 861
 meclis hükûmeti benzeri bir sistem: isviçre, 564
meclis hükûmeti sistemi (*système du gouvernement d’assemblée, régime d’assemblée*), 557
 meclis hükûmeti sisteminde pratikte yürütmenin üstünlüğü, 562
 meclis hükûmeti sisteminde yargının durumu, 562
 meclis hükûmeti sisteminde yasama organının özellikleri, 557
 meclis hükûmeti sisteminin örnekleri, 563
 meclis hükûmeti sisteminin teorik kökeni, 557
 meclis hükûmeti tipi parlâmenter sistem – İtalya, 610
 meclis hükûmeti tipi parlâmenter sistem – Türkiye’de, 610
 meclis hükûmeti tipi parlâmenter sistem, 608, 609
 meclis hükûmeti, 447, 556, 605
 meclis soruşturması açılması istemi, 865
 meclis soruşturması açılması isteminin görüşülmesi, 865
meclis soruşturması, 862
 meclis soruşturmasının muhatabı, 864
 meclis soruşturmasının syasi fonksiyonu, 864
 meclise bağlılık, 559
 meclisin halk tarafından feshi, 688
 meclisin istimrarı (*permanence de l’assemblée*) ilkesi - Meclis hükûmeti sisteminde, 558
 meclisin kendi kendini toplantıya çağırması (*auto-convocation*) - Meclis hükûmeti sisteminde, 558
 meclisin sürekliliği (*permanence de l’assemblée*) ilkesi - Meclis hükûmeti sisteminde, 558
 meclislerin isimlendirilmesi, 755
 meclislerin seçilme yöntemleri, 758
 medenî milletlerce tanınmış hukukun genel ilkelere (*principes généraux du droit reconnus par les nations civilisées*), 161
 medenî rüş (*majorité civile*) yaşı, 699
 mefhum-u muhalefet (*argumentum a contrario*), 294
 mefhumu muhalif, 236
 Mehmed Emin Efendi, 96
 Mehmet Akad, 60
 Mehmet Memduh, 96
 Mehmet Sait Paşa, 27
mekanist anayasa anlayışı (*conception mécaniste de la constitution*), 246
 Meksika (Federalizm), 499
 Meksika, 174
 mektup kelimesi, 711
 mektupla oy (*vote par correspondance*), 711
 melez iki-meclis sistemi, 765
 Mélin-Soucramanien, 95
 memur (*fonctionnaire*), 667
 Memurin Muhakematı Kanunu Muvakkati, 382
 menat-ı hüküm, 286
 Menes, 400
 merger, 372
 merkez bankası, 651
 Merkez Okulları (*Écoles centrales*), 80
 merkeze yaklaşma, 739
 merkezî devlet (*central government*), 498
 merkezî idare, 479
 merkezî idarenin taşra kuruluşları, 482
 merkezî idarenin taşra teşkilatı, 479
 merkezî üniter devlet (*État unitaire centralisé*), 483
 merkezî ve adem-i merkezî üniter devlet ayrımı, 483
 merkezîleşmiş hukuk düzenleri (*ordres juridiques centralisés*), 216
 merkezîyet ilkesi, 480
 mesaj – ABD’de, 579
 mesaj hakkı, 579
 meslek örgütleri (*corporations*), 650
 meslekî oy (*suffrage professionnel*), 709
 Meşrutî Monarşi, 456
 meta-etik görecelilik, 139
 metekler, 656
 metin sapkınları zamanı (*temps des ‘obsédés textuels’*), 81
 metin-dışı (*extra-textuel*), 163
 metinselcilik (*textualism*), 231, 232
 Metni ifsad eden yoruma lanet olsun, 266
 metot bağdaştırmaçılığı (*syncretisme*), 51, 143

- metrukiyet (*désuétude*), 151, 212
 mevcut bir devletin kuruluşunu yenileyen aslı kurucu iktidar, 320
 mevsuk (*authentique*), 844, 850
 mevsukiyet (*authenticité*), 844, 845
 mevsukiyet işlemi (*acte d'authentification*), 844
 mezhep farklılığı, 410
 Mezopotamya, 398, 399
 Mısır'da devletin doğuşu, 398
 Michael of Kent (Prens), 460
 mikro-devletler (*micro-states*), 404
 millitan demokrasi (*militant democracy, fighting democracy*), 643
 millitan demokrasi anlayışı, 643
 millet ile temsilcileri arasındaki ilişkinin hukukî niteliği, 668
 millet kavramı, 403, 406
 millet sistemi, 527
 milletbaşı, 527
 milletin bölünmezliği (*indivisibilité de la nation*), 477
 milletlerarası andlaşmaları onaylamak, 878
 milletlerarası antlaşmaların onaylanması – ABD'de, 578
 milletlerarası daimî adalet divanı, 174
 milletlerin kendi kaderini bizzat tayin hakkı (*droit des peuples à disposer d'eux-mêmes*), 416
 milletvekilinin maaşının seçmenleri tarafından ödenmesi, 671
 milletvekillerinin maaşlarının genel bütçeden ödenmesi, 678
 millî bakiye (ulusal artık) sistemi, 730
 millî bakiye, 730
 millî egemenliğe ilişkin anayasa normlarının üstünlüğü, 169
 millî egemenlik ilkesinin anayasaüstünlüğü tezi, 156, 160, 161, 170
millî egemenlik teorisi, 442
 millî egemenlik teorisi - temsilî demokrasi, 666
 milli egemenlik teorisi - kurucu iktidar, 327
 millî egemenlik teorisinden çıkan sonuçlar, 443
 milli egemenlik ve halk egemenliği teorileri sonuçları arasındaki farklar, 447
 millî egemenlik, 160
 Milli Güvenlik Konseyi, 321
 Millî Kütüphane, 21
 Millî Selamet Komitesi (*Comité de Salut national*), 563
 milliyetçilik ile ilgili bazı kavramlar, 418
 milliyetler prensibi (*principe des nationalités*), 416
 Minerva Devleti, 422
 minimum denetim, 224
 minimum etkililik, 212
Ministerpräsident, 512
minor ad maius yolu, 297
 Minos, 400
 Mir'at-ı Kanûn-ı Esasi, 96
 Mirkin-Guetzevitch (Boris), 621
misak (*pacte, alliance, agreement*), 326
 misilleme ve savaşı, 185
 misilleme, 184
 Model Parlâmento (*Great and Model Parliament*) (1295), 747
 modern anayasacılık (*constitutionnalisme moderne*), 133
monarşi çeşitleri, 455
 monarşi ile cumhuriyet arasındaki ayırım sorunu, 451
monarşi, 453, 467
 monarşik usûller – anayasa yapmada, 324
 monarşilerin değerlendirilmesi, 464
 monarşinin “sıfır derece (*degré zéro*)” sistemi, 473
 monarşinin karşıt kavramı, 468
Monicagate, 578
 monist (*moniste*, tekçi) parlâmenter sistem, 604
 monist anlayış (uluslararası hukuk), 177
 monist parlâmenter sistem – İngiltere'de, 605
monocaméralisme, monocamérisme, 753
 monografiler, 14
 monokameralizm (*monocaméralisme*), 753
monos archos, 454
 Montesquieu - iki-meclislilik, 763
Montesquieu, 227, 239, 262, **543, 548**
 Montesquieu'ye göre hâkimler, 548
 Montesquieu'ye göre yargı, 548
 Montijo davası, 174
 Moore, 139
 Moro, 615
 Moskova Antlaşması, 423
motion of censure (güvensizlik önergesi), 866
motion of no confidence (güvensizlik önergesi), 866
 muhalefetin iktidar olma şansı, 636
 muhtassun binnas, 287
 mutlak (iki-turlu) çoğunluk, 721, 722
 mutlak bir adalet teorisi, 138
 mutlak çoğunluk sistemi, 724
 mutlak değerler, 160
 mutlak demokrasi (*democratie absolue*), 639
mutlak monarşi, 456, 554
 mutlak monarşilerden sınırlı monarşilere geçiş, 325
 mutlak primogenitur (*absolute primogeniture*) sistemi, 458
 mutlak veto (*absolute veto, veto absolu*) - anayasa değişikliklerinde, 353
 mutlak veto (*veto absolu*), 121, 838

mutlak veto yetkisi - monarşilerde, 471
 Mübadale-i Ahaliye Mütedair Lozan Muahedename-i, 374
 Müdahaleci (*interventionniste*) görüş – devletin faaliyet alanı, 384
 müeyyide (*sanction*) (anayasa normlarının geçerliliği), 147
 müeyyide, 105
 müeyyidenin aşırı adem-i merkezileştiği, 186
 mülkî (ülkesel, yersel, coğrafi, *territorial*), 489, 507
 mülki, ülkesel özerklik (*autonomie territoriale*), 526
 münhasır ekonomik bölge, 426
 münhasır yetkiler (*compétences legislatives exclusives, exclusive powers*), 518
 münhasır yetkiler-ortak yetkiler, 518
 münhasıran hukukî yaklaşım, 51
 mürekkep devlet, 484
 Müstesna, müstesna minhin..., 270
 müşebbeh (kıyasta), 286
 müvekkil (*mandant*), 669
 müzakere (*délibération, débat, discussion*), 835
 Mykene, 400

--- N ---

Nabibya'da Güney Afrika'nın Sürekli Varlığı, 417
 Nahyan ailesine, 464
 naip (*regent, régent*), 461, 462
 naip prens (*prince regent, prince régent*), 462
 Napoleon Bonaparte, 331, 684
 Nassau ailesi, 458
national, 500
Nationalrat, 502
 NATO, 487
 Nauru, 404
 negatif teamül (*coutume négative*), 212
Nemo aliquam partem recte intelligere..., 234
Nemo praesumitur donare, 299
 nesafet (*équité*) ilkesi, 156
 nesebi gayri sahih çocuğun, 78
 New England - doğrudan demokrasi, 658
 New England (ABD): *Town Meeting*, 658
 Nézard, 82
 Nijerya, 499
 nisbî istikrar, 339
 nisbî veto (*veto relatif*), 839
 nisbî çoğunluk (*majorité relative*), 722
 nisbî temsil seçim sistemi, 726
 nisbî temsil sistemi çok - parti sistemini teşvik eder, 737
 nisbî temsilin diğer formülleri, 732
 nitelikli çoğunluk - anayasa değişikliklerinde, 351
 nitelikli çoğunluk (*qualified majority*), 119

Nixon, 578
 niyabet (naiplik, *régence, regency*), 462
 niyabet konseyi, 462
 niyetselcilik (*intentionalism*), 232
Non de legibus, sed secundum leges..., 261
Non est interpretatio, sed divinatio..., 266
Non est potestas nisi a Deo, 441
 norm koyma yetkisi (*pouvoir normatif*), 478
 Norman istilası (1066), 745
 normatif anayasa hukuku, 47, 92
 normatif çeşme olarak anayasa, 130
 normatif demokrasi teorisi, 634
 normatif görecelilik, 139
normatiflik (*normativité*), 144, 206
 normlar hiyerarşisi, 109, 210
 Norveç - kadınlara oy hakkı, 704
 Norveç, 459, 463
 Norveç-İsveç Birliği, 486
Nulla crimen et poena sine lege, 303
Nullum crimen sine lege, 296
Nullum tributum sine lege, 296
numerus clausus sayma, 281
 nüfus büyüklüğü - iki-meclislilik, 760
 nüfus sayımı, 649
 nüfus, 404
 nükleer deneme, 428

--- O ---

Obama, 576
 objektif millet anlayış (conception objective de la nation), 406
 Oblast, 497
 Obrenoviç, 367
octroi, 325
octroyer, 325
Office of Management and Budget, 579
 Ogrug, 497
 Okandan (Recai Galip), 58, 60, 61
 Okoth-Ogendo, 135
 okyanus tabanları, 430
 olağan anlam (*plain, ordinary meaning*), 231
 olgusal yargılar (*jugements de fait*), 138
 oligarşinin demir kanunu - meclis hükûmeti sisteminde, 562
 Olivier (Emile), 689
 olması gereken (*sollen*), 145, 206
 olumsuz çoğunluklar, 695
Omne totum est maius sua parte, 307
Omnis potestas a Deo, per populum, 442
On peut gouverner de loin mais ..., 479
 Onar, 480
 onay (*assent, sanction*) işlemi, 836
 onay (*ratification*) safhası, 352
 onay (*ratification*) yetkisi, 878
 onay referandumunu (*référéndum de ratification*), 681

- onay yetkisinin devlet başkanına verilmesi- anayasa değişikliklerinde, 353
 onaylama işlemi (*royal assent*), 206
 onaylamayı reddetme (*refusal of the royal assent*) yetkisi (kralın), 837
 onaylanmalarına izin vermek (*autorisation de ratification*) yetkisi, 878
 Ondördüncü Louis, 376, 380
 online demokrasi, 661
 online kitaplar, 22
 online veritabanları, 23
 Onuncu Değişiklik (*Amendment X*) (ABD Anayasası), 304
 Opalek, 140
ope legis (otomatik olarak ve kendiliğinden), 460
Open Door ve Dublin Weil Women v. İrlanda davası, 176
opinio iuris, 198
opinio necessitatis, 198
 Oppenheimer, 388
 optimal katıllık derecesi nedir, 122
 Orange Prensi William (*William of Orange*), 751
 Orange Prensi William III, 463
 Orange-Nassau, 458
 orantılı temsil seçim sistemi, 726
 organik açığı, 37
 organik kriter (*criterium organique*), 819
 organik kritere göre yargı fonksiyonu, 821
 organik ve fonksiyonel açıdan yasama, 743
 organlar ayrılığı, 551
 Orleanist (*Orléaniste*) sistem, 603
 Orléans (Louis-Philippe d'), 603
 orta hat, 423
 ortak motor ihtiyacı, 549
 ortak yetkiler (*compétences conjointes*), 518
 Osman Sermet, 29, 96
 Osmanlı İmparatorluğunda anayasa hukuku dersi, 95
 Osmanlı millet sistemi, 527
 otantik cevap, 220
 otantik yorum, 241
 otomatik intikal, 461
otoriter diktatörlükler (*authoritarian dictatorships*), 556
 oy (*suffrage*), 697
 oy hakkı (*droit de suffrage*), 698
 oy hakkı hakkının kişiselliği (şahsiliği) ilkesi, 710
oy hakkı, 697-718
 oy hakkını eşitliği (*égalité du droit de suffrage*) ilkesi, 705
 oy hakkının bireyselliği ilkesi, 709
 oy hakkının genelliği ilkesi, 701
 oy hakkının gizliliği, 711
oy hakkının ilkeleri, 701
 oy hakkının olumlu şartları, 699
 oy hakkının şartları, 698
 oy pusulası (*bulletin*), 697
 oy vergisi (*poll tax*), 703
 oy vermenin görev (fonction) niteliği, 713
 oy vermenin hak (*droit*) niteliği, 713
 oydaşmacı demokrasi modeli, 645
 oydaşmacıdemokrasi modeli (*consensus model of democracy*), 645, 646, 648
 oylama (*votation*), 698
 oylama (*vote*), 835
 oylama hakkı (*droit de votation*), 698
 oyların satın alınması (*corruption*), 712
- Ö ---
 ödeneklerin ihtisası (*spécialité des crédits*) ilkesi, 874, 875
 Öklid teorimi, 307
 Ömer Ziyaeddin, 96
 ömür boyu (*viager*) üyelik, 756
 ömür boyu seçilen devlet başkanları, 452
 ön referandum (*référéndum antérieur*), 681
 önceden bilinebilirlik (*identifiability*), 582, 618
 önergenin görüülmesi, 859
 öneri (*initiative*), 834
örf ve adet hukuku, 212
 örf ve âdet terimi - *coutume*, 193
 örf ve adet, 212
 örneklendirici sayma (*illustrative enumeration*), 284
 öz, 190
 Özbudun (Ergun), 99, 269, 641, 822, 857
 Özçelik (Selçuk), 29
 Özçelik, 31, 36
 özel af, 881
 özel hukuk tüzel kişisi olarak devlet, 377
 özel hukukta temsilci, 668
 özel kaynaklar, 2
 Özel Konsey (*Privy Council*) - İngiltere'de, 749
 özel meclisler (*conventions*), 121
 Özer, 29
 özerk bölge (*régions autonomes*), 533
 özerk düzenleme yetkisi - rasyonelleştirilmiş parlamentarizm, 630
 özerk düzenleme yetkisi (*pouvoir réglementaire autonome*) 1958 Fransız Anayasası, 630
 özerk düzenleyici işlemler (*actes réglementaires autonomes*) - rasyonelleştirilmiş parlamentarizm, 631
 özerk eyalet (*autonomous provinces*), 497
 özerk kararname (*règlement autonome*) - Fran- sa'da, 631
 Özerk Ogrug, 497
 özfesih (auto-dissolution) - Meclis hükümeti sis- teminde, 558
 özgürlükler anayasa hukuku, 47

--- P ---

pacta sunt servanda, 173

Padanya, 535

Pakistan, 499

Palestinian National Authority, 369

Papalık, 419

parlâmentarizm, 588

parlâmenter hükûmet, 588

parlâmenter hükûmet sisteminin değerlendirilmesi, 611

parlâmenter hükûmet sistemi, 587-619

parlâmenter monarşi, 457

parlâmenter rejim, 588

parlâmenter sistem çeşitleri: düalist ve monist parlâmenter sistem, 603

parlâmenter sistem düşük nitelikli bir demokrasiye yol açar, 618

parlâmenter sistem esneklik, 612

parlâmenter sistem istikrarsız hükûmetlere yol açar, 613

parlâmenter sistem kutuplaşmaya yol açmaz, 612
parlâmenter sistem zayıf hükûmetlere yol açar, 617

parlâmenter sistem, 587-619

parlâmenter sistemde karşılıklı etkileşim araçları, 596

parlâmenter sistemde tıkanıklıkların çözüm yolu vardır, 612

parlâmenter sistemin asıl özellikleri, 589

parlâmenter sistemin ayırıcı özellikleri, 588

parlâmenter sistemin ayırıcı özelliklerini, 588

parlâmenter sistemin güçlü ve zayıf yanları, 611

parlâmenter sistemin güçlü yanları, 611

parlâmenter sistemin ortaya çıkışı: İngiltere, 597

parlâmenter sistemin tali özellikleri, 594

parlâmenter sistemin zayıf yanları, 613

parlâmenter sistemlerde devlet başkanının ılımlılaştırıcı ve uzlaştırıcı bir etkisi vardır, 613

parlâmenter sistemlerdeki hükûmet istikrarsızlığı “görünüşte”dir, 615

parlâmento (*parliament*), 598

parlâmento kararı (*résolution parlementaire*), 828

parlâmento kararları, 828

parlâmento üye tam sayısının salt çoğunluğu - anayasa değişikliklerinde, 351

parlâmento üye tamsayısının salt çoğunluğu, 118

parlâmento, 743-752

parlâmentolar yapıları, 753

parlâmentoların diğer görev ve yetkileri, 886

parlâmentoların görev ve yetkileri, 833-887

parlâmentoların yapısı: tek-meclisi ve iki-meclisli parlâmentolar, 753-765, 753

parlâmentoların zorbalığı, 689

parlâmentonun doğuşu - İngiltere’de, 745

parlâmentonun egemenliği (*parliamentary sovereignty*), 439

parlâmentonun feshi - anayasa değişikliğinde, 350

parlâmentonun ikiye bölünmesi (1332) İngiltere’de, 748

parlâmentonun izni (*autorisation préalable*), 880

parlâmentonun izni + devlet başkanı tarafından savaş ilânı, 879

parlâmentonun yasama yetkisini ele geçirmesi - İngiltere’de, 748

partes potentiales summi imperii, 542

parti sistemlerinin rejim üzerindeki etkisi, 738

partiler rejimi (*régime des partis*), 609

partitokrazi (*partitocrazia*), 608

pater familias, 385

patrimonyal monarşi, 455

patriyarkal monarşi, 455

Pellegrino Rossi, 81

Peloponnesos, 401

per quam koşul, 209

Perelman, 295

personel istikrarı, 616

Petition of Rights (1628), 113, 750

Pfersmann, 107, 187

Picquart, 819

Piskopos Hoadly, 240

Pitt, 602

Platon, 387

plebisit (*plébiscite*), 331, 683

plebisiter diktatörlükler, 556

plebisitin en güzel örneği, 684

Plessy v. Ferguson kararında, 335

plüralist demokrasi anlayışı, 641

Pnyx, 656

Poincaré, 615, 819

poliarşi (*polyarchy*), 634

polis, 363

poll tax (oy vergisi), 703

Polonya Yukarı-Silezyası (*Haute-Silésie polonaise*) davası, 179

Polybos, 388

populus, 364

positio unius non est exclusio alterius, 283, 296

potestas stricte interpretatur, 300

Poujadiste Parti, 717

Pouvoirs, 18

powers are narrow, rights broad, 301

pozitivist teori açısından anayasa hukukunun konusu, 42

Pozitivist teorinin üç temel özelliği, 138

praeter constitutionem teamüller, 201

pratik kur, 9

précédents (yargısal yorumda), 229

Prélot, 197

premier, 511
 presidential government, 579
 presumption of liberty (hürriyet karinesi), 302
 prezidansiyalizm (*presidentialism, présidentielle-
 lisme*), 570
 primogenitur sistemi, 458, 459
 primus inter pares, 590
 primus solus, 591
 principes généraux du droit, 161
 principle of least authority (daha az yetki ilkesi),
 301
 principle of most rights (daha fazla hak ilkesi),
 301
 Privy Council – İngiltere’de, 599
 proletarya devrimi (*proletarian revolution,
 révolution prolétarienne*), 391
 proletarya diktatörlüğü (*proletarian dictatorship,
 dictature du prolétariat*), 391
 protectio trahit subjectionem et subjectio protec-
 tionem, 414
 Protestan, 460
providansiyel ilâhî hukuk doktrini (*doctrine du
 droit divin providentiel*), 442
 Provinces, 497
 Prusya Anayasası, 327
 publica, 466
 Puffendorf, 542

--- Q ---

Qu’est-ce qu’une nation (Millet Nedir), 412
 quando verba et mens congruunt..., 264
 Québec Partisi (*Parti Québécois*), 531
 Québec, 531
 queen regnant, 455
 queen, 454
 Queen’s Bench Division, 717
 qui dicit de uno negat de altero..., 280, 294
 Qui potest majus, potest..., 307
 Qui potest plus, potest minus, 297
 Quod potest facere majus..., 307
 Quotiens dubia interpretatio libertatis..., 302

--- R ---

rasyonelleştirilmiş parlamenterizm demokratik
 bir usûl müdür, 632
rasyonelleştirilmiş parlamenterizm, 621-632
 rasyonelleştirilmiş parlamenterizmin genel bir
 değerlendirmesini, 631
 Re muore mai, 460
realist yorum teorisi (*théorie réaliste de
 l’interprétation*), 236
 realist yorum teorisi ışığında anayasanın yorum-
 lanması, 242
 realist yorum teorisinin dengeleyicisi, 246
 recall – ABD’de uygulama örnekleri, 687
 recall (geri çağırma), 446, 671, 686

Recueil des décisions du Conseil constitutionnel,
 5
 referandum çeşitleri, 680
referandum, 680
 referandumdan bir sapma: plebisit, 683
 referandumun güven oylamasına dönüşmesi, 696
Reference Re Secession of Quebec, 417
Regency Act, 461
 Réglaude, 203
 regno, 364
 regnum, 364
 rejim krizleri, 583
 Renan (Ernest), 412
Representation of the People Act, 706
république (cumhuriyet), 365, 466
res publica, 363, 466
 res, 466
 resmî dil, 477
 resmî din, 126
 resmî gazete (*journal officiel*), 850
 resmî kaynaklar, 1
Review of Constitutional Studies, 18
 revision (değişiklik), 338
Revue d’études constitutionnelles, 18
Revue du droit public (RDP), 18
Revue française de droit constitutionnel (RFDC),
 18
Revue française de droit constitutionnel, 94
 rey-i hafî, 713
 Rials, 153, 156
 Rigaux, 190
 Robespierre, 563
 Roi: *Le Roi est mort, vive le Roi* (kral öldü, yaşa-
 sın kral), 460
 Roi: *Le roi ne meurt pas en France* (Fransa’da
 kral ölmez), 460
 Roi: *Le roi règne, mais ne gouverne pas*, 464
 Rolland, 203
 Rom milleti (*Romani nation*), 419
 Roma – devletin ortaya çıkması, 401
 Roma Krallığı (*Regnum Romonarum*), 452
 Romandiya (*Romandie*), 529
*Rome Statute of the International Criminal
 Court*, 434
 Rose (*Richard*), 464
 Ross, 263
 Rossi, 81
Rousseau (Jean-Jacques), 395, 445, 446, 639,
 660
 Rousseau – doğrudan demokrasi, 656
 Rousseau – eşit oy, 706
 Rousseau - iki-meclislilik, 762
 Rousseau’nun egemenliğin devredilmezliği ku-
 rami – doğrudan demokrasi, 660
 Roy: *Le Roy s’avisera* (Kral düşünecek), 837

- Roy: Le Roy/ la Reyne le veult* (Kral/Kraliçe onu istiyor), 837
- Roy: Le Roy/La Reyne remercie ses bons sujets, accepte leur benevolence et ainsi le veult*, 837
- Royal Assent Act*, 113
- Royal Marriage Act* (1772), 460
- ruh (*esprit*), 190
- Rusya Federasyonu Anayasa Mahkemesi (Конституционный Суд Российской Федерации), 522
- Rusya Federasyonu, 496
- Rusya Federasyonu'nda ikinci meclis, 503
- rüşt yaşı (kralın), 461
- S ---
- sabit ikametgâhı olmayanlar (*sans domicile fixe*)-oy hakkı, 700
- sadakat (*allegiance*), 414
- saf (*reine, pure*), 143
- saf ahlâkî veya siyasî hiyerarşi, 167
- saf demokrasi (*pure democracy, démocratie pure*), 656
- saf temsilî demokrasi (*démocratie représentative pure*), 666
- saf temsilî demokrasi, 666
- saflik (*pureté*), 51
- saflık, 143
- sahibi (*titulaire*) – aslî kurucu iktidarın, 323
- sahipsiz toprak parçası (*terra nullius*), 415, 431
- sahipsiz ülke (*terra nullius*), 420
- Saint-Lague formülü, 732
- Salazar, 134
- Salik kanunu (*loi salique, salic law*), 459
- saltanat hakların sınırlanmasına göre monarşi çeşitleri, 456
- saltanat sürme imkânsızlığı durumu (*situation d'impossibilité de regner*), 471
- saltanatta boşluk (*vacuum*), 460
- Sammlung der Entscheidungen des Bundesverfassungsgerichts*, 6
- San-Marino, 404
- sarâhat karşısında delaletle itibar yoktur, 265
- sarâhat, delâletten akvadır, 265
- Sartori, 616
- savaş esiri (*prisoner of war*), 414
- savaş ilân edilmesine izin vermek (*autorisation de la déclaration de guerre*), 878
- savaş ilân etme (*déclaration de guerre*) yetkisi, 878
- savaş ilân etmek veya ilân edilmesine izin vermek, 878
- savaş, 184, 185, 322
- savaşan asker (*combattant*), 414
- Saxe-Cobourg, 458
- sayılmış yetkiler (*enumerated powers, compétences énumérées*), 303, 516
- saymanın anlamı, 281
- Scalia (Antonin), 231
- Scelle, 203
- Schweizerisches Bundesgericht*, 522
- Second Treatise of Civil Government*, 542
- secundum constitutionem* teamüller, 201
- secundum constitutionem*, 823
- secundum legem*, 823
- seçim - temsilî demokrasi, 666
- seçim (*élection*), 666, 698
- seçim barajları**, 734
- seçim çevresi barajı, 735
- seçim çevresi düzeyinde nispi temsil, 728
- seçim çevresi, 734
- seçim kotası (*quotient électoral*), 728
- seçim mahkemesi (*election court*) - İngiltere, 717
- Seçim Mahkemesi (*Wahlprüfungsgericht*) – 1919 Alman Anayasası, 718
- seçim rüştü (*majorité électorale*) - oy hakkı, 699
- seçim sistemleri, 721-741**
- seçim sistemlerinin parti sistemleri üzerindeki etkisi, 737
- seçim uyumsuzlukları (*contentieux électoral*), 716
- seçim uyumsuzluklarının siyasal çözümü, 716, 717
- seçim yargısı, 716
- seçim, nüfus sayımı mı, 649
- seçimin samimiliği (*sincérité de l'élection*), 715
- seçimler serbest olmalıdır, 635
- seçimlere katılmama (*abstentionnisme*), 714
- seçimlerin serbestliği ilkesi, 715
- seçimlerin yargısal denetimi, 718
- seçimlerin yönetimi, 718
- seçimli federal monarşi (*federal elective monarchy*), 463
- seçimli monarşiler (*elective monarchies*), 462
- seçme hakkı (*droit d'élection*), 698
- seçme hakkı (*right of option*) - devletin sona ermesinde vatandaşların 374
- seçme hakkına sahip olup da oy kullanamayacak olanlar, 701
- seçmen listesi, 700
- seçmen listesine yazılı olmak (*inscription sur les listes électorales*), 700
- seçmenin bağımsızlığı (*indépendance de l'électeur*), 715
- seçmenlerin hizmetkarları (*serviteurs, commis*), 671
- sekreter (*secretary*) - başkanlık sisteminde, 572
- selef devlet (*predecessor state*), 373
- self-determinasyon hakkı (*right of self-determination, droit à l'autodétermination*), 416

- Senato (*Senate*) - ABD, 575
 senatoda eşit oy hakkı (*equal suffrage in the senate*), 120
 senatör seçilebilme yaşı, 758
 Sened-i İttifak, 327
 Seneka, 388
 seniorat sistemi, 459
 seniority, 458
Sensus verborum est anima legis, 266
 senyörün kızının evlenmesi, 873
 senyörün oğlunun silah kuşanması (*adoubement*), 873
 serbest oy, 715
 serinleme süresi (*cooling-off period*), 624
sert kuvvetler ayrılığı sistemi, 565
 servete bağlı kısıtlı oy (*suffrage restraint par la fortune*), 702
 Shakespeare, 365
 sıcak takip hakkı (*right of hot pursuit*), 428
 sıcak takip hakkı, 428
 sıfat-ı ârıza, 298
 Sıfat-ı arzuda aslolan ademdir, 298
 sıfat-ı asliye, 298
 sınıf (*ordres*) esas – oy hakkı, 709
 sınıf savaşı (*class struggle, lutte des classes*), 390
 sınırlandırarak sayma (*limitative enumeration*), 281
 sınırlar (*borders, boundaries, frontiers, frontières*), 423
 sınırlı demokrasi, 639
 sınırlı monarşi (limited monarchy), 125
 sınırlı monarşi (*monarchie limitée*), 456
 sınırlı oy, 444
 sınırsız ve aslî (*originnaire, initiale*), 667
 Sırbistan, 367
 Sırp, 410
Si veut le roi, si veut la loi (Kral isterse, kanun da ister), 555
 siberdemokrasi (*cyberdemocracy*), 661
 Sieyès – yarı-doğrudan demokrasi, 691
 Sieyès, 317
 Simon de Montfort (1265), 747
sine qua non (olmazsa olmaz) şartlar - başkanlık sisteminde, 574
sine qua non koşul, 151
sine qua non koşullar, 211
 sistematik yorum yöntemi, 233
 site (*cité*), 363
Six (Les) Livres de la République, 432
 siyasal araştırma (*enquête politique*), 860
 siyasal bilim hâkimiyeti yılları, 90
 siyasal bilimciler, 90
 siyasal kurumlar (*institutions politiques*), 54, 88
 siyasal partilerin zararlı etkileri, 689
 siyasî hiyerarşi, 167
 siyasî hukuk (*droit politique*), 80
 siyasî işler - idarî işler ayrımı, 66
 siyasî parti geçeceği - kuvvetler arılığı teorisi, 550
 siyasî parti özgürlüğünün sınırlandırılması, 643
 siyasî rejimin dokunulmazlığını (*intangibilité*), 188
 siyasî rüşt (*majorité politique*) yaşı - oy hakkı, 700
 siyasî-felsefî prensipler, 188
Social Sciences Citation Index, 23
 Sofia, 457
 Sofistler, 388
Soit fait comme il est désiré, 837
 Somaliland, 372
 somutlaşmış anayasa hukuku, 72
sona erme (extinction) hâlleri - devletlerin, 370
 sonraki referandum (*référendum postérieur*), 681
soru - parlamentonun hükümeti denetleme aracı, 854
 soru (*question*), 854
 soru müessesesinin değeri, 857
 soru müessesesinin uygulamadaki işleyişi, 857
 soru önergesi, 855
 soru saati, 856
 soru zamanı (*question time*), 856
 sorumsuzluk – temsilî vekalet, 678
 sorunun cevaplandırılması, 856
 soruşturma komisyonu, 865
 sosyal demokrat görüş–devletin faaliyet alanı, 384
 sosyal oy (*suffrage social*), 709
 sosyal sözleşme (*contrat social*) teorisi, 393, 395
 sosyal sözleşme tipi anayasa, 328
sosyal sözleşme, 445, 660
 sosyalist görüş–devletin faaliyet alanı, 384
 Sosyalist Reich Partisi, 644
 sosyolojik aç, 49
 sosyolojik federalizm, 526
 sosyolojik yaklaşım, 49
 Sovyetler Birliğinin hükümet sistemini, 565
 soylular (*patricii*) (Roma’da), 452
 soysal, 99
 sömüren sınıf, 390
 sömürge ülkelerin bağımsızlığa kavuşması (*décolonization*), 319
 sömürgeleikten kurtulma (*décolonisation*), 417
 sözcü (*porte-parole*) – emredici vekalet, 671
 söze bağlılık (ahde vefa, *pacta sunt servanda*) ilkesi, 878
 söze bağlılık (*pacta sunt servanda*) ilkesi, 156
 sözleşmeli şehir (*chartered cities*), 497
 sözlü soru (*question orale*), 855
Speaker - İngiltere’de, 114, 748
speaker, 199

special town meeting, 659
 Spencer, 387
 SSCB - meclis hükümeti sistemi, 565
 SSCB, 392
 staat, 363
 Staatsgerichtshöfe, 512
 Stanton, 578
 State Duma, 502
 state, 365
 States, 497
 Stato di Firenze, 364
 stato, 363
 status naturae, 393
 status, 363
 statute law (İngiliz hukukunun kaynaklarından), 113
 statute, 113
 Statuto Albertino, 117
 Strasbourg okulu (*ecole de Strasbourg*), 86
 Studies in History and Jurisprudence, 117
 su sahası, 424
 su ülkesi (*territory under water, territoire maritime*), 424
 suçluları cezalandırma ve özel kişiler uyuşmazlıkları yargılama kuvveti, 545
 suların taksimi hattı, 423
summa potestas, 436
 Suna Kan, 818
Supreme Court (Yüksek Mahkeme) - ABD, 577
Supreme Court of Canada, 522
Supreme Court of the United Kingdom, 603
Supreme Court of the United States, 5, 505, 522
 Suudi Arabistan, 469
 sübjektif metot, 232
 sübjektif millet anlayışı, 412
 sülale-i âli Osman, 458
 Sümer, 399
 Sünni, 410
 süre (*durée*), 197
 süre yasağı - anayasa değişikliğinde, 345
 süre yasağı, 120
 süreli yayınlar, 15
 Sürgünde Çekoslovak Hükümeti, 369
 Sürgünde Polonya Cumhuriyeti Hükümeti, 369
 sürgündeki hükümetler (*governments-in-exile*), 369
 Swaziland Krallığı, 456
 --- § ---
 şahsî birliğin tersi, 485
 şahsî birlik (*personal union, union personnelle*), 484
 Şanal-Cihaner Olayı, 257
 şart-işlem (*acte-condition*), 872
 şart-işlemler (*actes-conditions*), 816, 817
 şehir (*city*), 658

şehir, 364
 şekli anayasa - gerçek anayasa ayrımı, 136
 şekli anayasa (*formal constitution*-Lasalle), 136
şekli anlamda anayasa, 106
 şekli anlamda kanun, 830
 şekli kriter (*criterium formel*), 819
 şekli veya organik kriter - devlet fonksiyonlarının ayrımlanması, 819
 Şemdinli Davası, 256
 Şenel (Alâeddin), 397
 Şii, 410

--- T ---

tabiat hali (*status naturae*), 393
 tabiatla, âlemdede taksim-i kuvva yoktur, 550
 tabii akıl, 138
 tabii hâl, 393
 tabii hukuk prensiplerinin anayasaüstülüğü tezi, 159
 tabii hukuk, 138, 160
 tabii hukukun reddi, 138
 tabii safсата (*naturalistic fallacy*), 140
 tacin irtilali (*demise of the Crown*), 461
 tacin otomatik intikali (*dévolution automatique de la Couronne*) ilkesi, 461
 Taç (*Crown*) - İngiltere'de, 598
 taç giyme töreni (*coronation*), 461
 tadadi sayma (*illustrative enumeration*), 284
 tahdidî sayma (*limitative enumeration*), 281
 tahkim, 253
 Tahran İtilafnamesi, 423
 tahsisüşşey bizzikr, 280
 taht boş bir koltuk değildir (*le trône n'est pas un fauteuil vide*) - Guizot, 603
 tali farklar - başkanlık sistemi - parlâmenter sistem, 567
 tali farklar (*additional differences*), 566
 tali kurucu iktidar - egemenlik, 438
tali kurucu iktidar, 316, **335-340**
 tali kurucu iktidarın biçimleri, 346
 tali kurucu iktidarın gerekliliği, 339
 tali kurucu iktidarın sahibi, 339
 tali kurucu iktidarın sınırları, 340
 Talimat-ı Muvakkate, 702
 tam demokrasi (*démocratie intégrale*), 656
 tam nispi temsil (*représentation proportionnelle intégrale*), 726
 tamamlayıcı teamüller, 201
 tanıma (bilme) işlemi (*acte de connaissance*), 241
 tanıma (*recognition, reconnaissance*) - devletlerin, 368
 Tanilli, 2
 Tanrıdan gelmeyen bir iktidar yoktur, 441
 tarım meclisi, 759
 tarihî açığı, 47

- tarihî yaklaşım, 47
 tarihî yorum metodu, 233
 tarihsel kök – iki-meclislilik, 754
 tarihsel materyalizm (*historical materialism, matérialisme historique*), 390
 tasarılı teşebbüs (*initiative formulée*), 685
 tasarısız teşebbüs (*initiative non-formulée*), 685
 tasdik (*certification*), 844
 tasdikî referandum, 681
 Tasrih mukabelesinde delaletle itibar yoktur, 237, 265
 tasvirî görecelilik, 139
 taşra teşkilatı, 479
 TBMM Başkanlığının tüzel kişilik sıfatından kaynaklanan işlemleri, 826
 teamül, 194
 teamülî anayasa (*customary constitution, constitution coutumière*), 110
 tebaa, 404
 tek biçimlilik ilkesi (*principe d'uniformité*), 510
 tek dereceli seçim, 708
 tek devlet, 476
 tek taraflı bir işlem, 325, 326
 tek tek (*ut singuli*), 675
 tek-başlı yürütme – iki-başlı yürütme, 585
 tek-başlılık (*monocéphalisme*), 571
 tek-isimli iki-turlu çoğunluk sistemi (*scrutin uninominal à deux tours*), 725
 tek-isimli tek-turlu çoğunluk sistemi (*scrutin majoritaire uninominal à un seul tour*), 723
 teklif - anayasa değişikliğinde, 346
 teklif safhası, 346
 teklif yetersayıları - anayasa değişiklikleri, 348
 teklif yetkisi - anayasa değişikliğinde, 347
 teklif yetkisinin içerik olarak sınırlandırılması, 349
 tek-meclis sistemine geçmiş ülkeler, 765
 tek-meclisli parlâmentolar ve iki-meclisli parlâmentolar, 753
 tek-meclislilik-meclis hükûmeti sisteminde, 557
tek-meclislilik, 753
 tek-turlu çoğunluk sistemi (*scrutin majoritaire à un seul tour*), 722
 tek-turlu çoğunluk sistemi iki-parti sistemini, 738
 teleolojik metod, 235
 teleolojik yorum, 234
 tembel kral, 600
 temel hak ve hürriyetler (anayasaların içerikleri), 128
 temel hakların sert çekirdeği, 165, 169
 temel ilkeler (anayasaların içerikleri), 125
 Temel Kanun (*Basic Law – İsrail*), 115
 temel kanun tipi anayasa, 328
 temel kanun, 328
 Temel Kanunlar (Basic Laws - İsrail'de), 115
 temel norm (*grundnorm*), 151
 temel norm varsayımı, 211
 Temmuz Monarşisi (*Monarchie de Juillet*), 603
 temsil (*représentation*), 666
temsil kavramı, 666
 temsil kavramından çıkan sonuçlar, 667
 temsil olunan kişi (*représenté*), 667
 temsilci (*représentant*) kavramı, 667, 675
 temsilci-görevli ayrımı, 667
 Temsilciler Meclisi (*House of Representatives*) - ABD, 575
 temsilcilerin azledilememesi (*non-révocabilité des élus*) ilkesi, 686
temsilcilerin azli (*révocation des élus*), 686
 temsilcilerin azli (*révocation, recall*), 444, 446
 temsilcilerin işlemlerinin halkın onayına ihtiyacı yoktur, 667
 temsilde adalet, 736
 temsilde adalet-hükûmette istikrar ve etkinlik, 736
 temsili demokrasi - millî egemenlik ilkesi, 666
 temsili demokrasi (*démocratie représentative*), 665
temsili demokrasi, 665-678
 temsili demokrasinin teorik kökeni, 666
 temsili hükûmet (*gouvernement représentatif*), 665
 temsili sistem, 328
temsili vekâlet teorisi (*théorie du mandat représentatif*), 674
 temsilsiz vergi olmaz (*no taxation without representation*) ilkesi, 703
 temsilsiz vergi olmaz (no taxation without representation) ilkesinin doğuşu - İngiltere'de, 746
 temsilsiz vergi olmaz, 874
Tenure of Office Act, 578
teokratik egemenlik teorileri, 441
 tercihli oy, 733
 terörist, 414
terra nullius, 420, 431
terra, 364
terre, 364
 teşebbüs kudreti, 823
 teşhis edilebilirlik (*identifiability*), 582
 Teşkilât-ı Esâsiyye Kanunu, 27
 teşkilât-ı esâsiyye, 27
 teşriî araştırma (*enquête législative*), 860
 teşriî tarih (*legislative history*), 232
 teşriî zorunluluk hali (*Gesetzgebungsnotstand*), 629
 tevsik (*authentication*), 848
textualism, 231
 Teziç (Edoğan), 36, 98, 194, 845
thalweg hattı, 423

- Thiers (Adolphe), 464
 Thiers, 603
 Thomae de Aquino, 307
 Thomas (Aquinalı Aziz), 442
Tiers Etat, 317
 Tikveş, 36
 Topeka, 101
 toplantı yetersayısı - anayasa değişikliklerinde, 352
 toplantılar (sessions), 558
 toplantıya katılan üye sayısı - anayasa değişikliklerinde, 351
 toplu af-bireysel af ayrımı, 882
 toplu genel af, 882
 topluluk (y) (*suffrage communautaire*), 709
 toprak (*territories*) (federalizm), 497
 toprak altı (*territorial subsoil*), 422
 toprak esası, 413
 totaliter diktatörlük (*totalitarian dictatorship*), 556
 Toulouse Hukuk Fakültesi, 84
 Toulouse Okulu (*École de Toulouse*), 86
Tout ce que la loi ne défend pas est permis, 303
Toute justice émane du roi, 555
town meeting – doğrudan demokrasi, 659
town meeting günü, 659
Traité des Seigneuries, 365
Treaty establishing a Constitution for Europe, 488
 tribü (boy, kabile, aşiret), 385
 Troper, 242, 244, 246, 249
 Tunaya (Tarık Zafer), 36, 48, 96, 194
 Turpin, 81
 tutuklular, 701
 Tuvalu, 404
 Türban kararı, 252
 Türk anayasa hukuku doktrininin konuları, 40
 Türk anayasa hukuku, 41, 45
 Türk Anayasa Mahkemesi kararları, 4
 Türk Anayasaları, 1
 Türk Ceza Kanununun 1'inci maddesi, 292
 Türk doktrininde anayasa hukuku tanımı, 34
 Türk Medenî Kanununun 1'inci maddesi, 214
 Türk Ticaret Kanununun 1'inci maddesi, 214
 Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphanesi, 21
 Türkiye ile Suriye Arasında Arazi Mesailinin Kat'i Surette Hallini Mutazammım Antlaşma, 423
 Türkiye Makaleler Bibliyografyası, 23
 Türkiye Örneği – yarı başkanlık sistemi mi, 586
 Türkiye: Birinci Meclis Dönemi (1920-1923) - meclis hükümeti sistemi, 563
 Türkiye'de - meclis hükümeti tipi parlâmenter sistem, 610
 Türkiye'de anayasa hukuku doktrinin gelişimini, 95
 Türkiye'de doğrudan demokrasi var mı, 659
 Türkiye'de kadınlara oy hakkı, 705
 Türkiye'nin sınırları, 423
 Türkiye'de devlet tüzel kişiliği, 379
 Türkiye'de ısdar meselesi, 845
 Tüzel (Sadık), 30, 35
 --- U ---
 U. PA. J. CONST. L., 19
 U. S. : *United States Reports*, 5
ubi eadem est ratio legis..., 292
ubi eadem est ratio, eadem est lex, 292
ubi lex non distinguit..., 274, 275
ubi lex voluit dixit..., 272, 280
 ULAKBİM, 21
 ulus devlet (*nation state*), 418
 ulusal artık sistemi, 730
 ulusal baraj, 734
 ulusal düzey (*national level*), 498
 ulusal düzeyde nispi temsil, 726
 ulusal hava sahası, 429
 Ulusal KONSEY, 502
 ulusal seçim çevreli nispi temsil, 727
 ulusal seçim kotası, 730
 ulus-altı düzey (*sub-national level*), 498
 uluslararası andlaşmaları onaylamak (*ratification*), 878
 uluslararası andlaşmaları onaylamak veya onaylanmalarına izin vermek, 878
 uluslararası andlaşmaların anayasaya üstünlüğü ilkesi, 175
 Uluslararası Ceza Mahkemesi (*International Criminal Court, Cour pénale internationale*), 434
 Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Antlaşması (*Rome Statute of the International Criminal Court*), 434
 uluslararası gözetimde muntka (*internationally supervised district*), 497
 uluslararası hukuk düzeninin müeyyidesi olarak savaş, 186
uluslararası hukuk normlarının anayasaüstünlüğü sorunu, 172
 uluslararası hukuk, 56
 uluslararası hukukî kişilik (*international legal personality*) - devletlerin, 373
 uluslararası hukukun adem-i merkezîyet hali, 184
 uluslararası hukukun bizatihi varlığına yönelik eleştiriler, 183
 uluslararası hukukun en önemli kaynağı, 878
 uluslararası hukukun müeyyideleri, 185
 uluslararası hukukun üstünlüğü, 177
 uluslararası kamu hukuku, 56
 uluslararası sorumluluk, 181

uluslararası yargı ve hakemlik kararlarının, 178
uluslararası hukuk Kelsen'in anlayışı, 185
Uluşahin (Nur), 571
Uman, 28
umumî amme hukuku, 57, 62
Union of the Comoros (federalizm), 496
Unionist Parti, 649
United Arab Emirates (federalizm), 496
United States of America (federalizm), 496
United States Supreme Court, 5
unius positio non est..., 280, 283
University of Pennsylvania Journal of Constitutional Law, 19
unumquodque eodem modo..., 306
usages constitutionnels (anayasal uygulamalar), 194
usul-fürü (direkt soy, *ligne directe*, *direct heir*) sistemi, 458
uydu partiler, 636
uygulamanın hukukîliği inancı, 198
uzay, 429
uzlaşmacı (oydaşmacı) demokrasi modeli
(*consensus model of democracy*), 645-648
Uzun Parlâmento (*Long Parliament*), 750

--- Ü ---

üç değişik geçerlilik anlayışı, 150
üç unsur teorisi (*Dreielementenlehre*, *three elements theory*), 360
üçte iki çoğunluk - anayasa değişikliklerinde, 351
üçüncü anayasacılık dalgası, 134
üçüncü dönem (anayasa hukuku doktrininin), 90
ülke (*territory*, *territoire*), 419
ülke barajı, 734
ülke kazanılması (*acquisition of territory*, *acquisition du territoire*), 420
ülke-egemenlik ilişkisi, 421
ülkenin bitişikliği (*contiguity of the territory*), 424
ülkenin bölünmezliği (*indivisibilité du territoire*), 477
ülkenin bütünlüğü (*intégrité du territoire*), 477
ülkenin kısımları, 422
ülkesel egemenlik (*territorial sovereignty*), 421
ülkesel özerklik (*autonomie territoriale*), 526
üniter devlet (*unitary state*, *État unitaire*), 476
üniter devlet-bileşik devlet ayrımı, 425-494
üniter devlet-bileşik devlet ayrımı, 475
üniter devletin idarî teşkilatı, 479
üniter devlette yerel yönetimler, 481
üretim biçimleri, 390
üst meclis (*chambre haute*, *upper house*), 756
üst üste gelme (superposition), 498
üst yapı (*superstructure*), 390
üye tamsayısının salt çoğunluğu kuralı - anayasa değişikliklerinde, 351

üye tamsayısının salt çoğunluğu kuralı, 118

--- V ---

vacuum, 460
vali (*governor*), 511
Valon (*Wallonie*) Bölgesi, 530
vatana yararlılık (*bien mérité de la patrie*), 819
vatandaşın sadakat borcu, 414
vatandaşlık - federasyon, 492
vatandaşlık (*citoyenneté*) - oy hakkı, 699
vatandaşlık (*nationality*, *citizenship*, *nationalité*, *citoyenneté*), 413
vatandaşlık konusunda devletin serbestliği doktrini (*doctrine of the freedom of states in matters of nationality*), 413
vatandaşlık, 499
vatani hizmet tertibinden maaş, 818
Vatansızlığın Azaltılması Sözleşmesi, 415
vatansızlık (*statelessness*), 415
Vatikan Devleti, 452
Vatikan, 404, 419
Vedel – doğrudan demokrasi, 656
Vedel (Georges), 34, 64, 75, 107, 108, 152, 157, 158, 159, 165, 168, 204, 762
vekâlet (*mandat*), 669
vekâlet ilişkisinin niteliği, 669
vekaletle oy (*vote par procuration*), 710
vekil (*mandataire*), 669
vekil, vekil atayamaz, 305
vekilin sorumluluğu ilkesi, 671
vekil-kral, 462
vekil-vali (*lieutenant-governor*), 511
Veli Bey (Saltık), 29, 96
Venedik Komisyonu, 3
Venezüela (federalizm), 499
veraset (*heredity*, *hérédité*), 593
veraset veya intikal kuralları (*order of succession*), 458
verba sunt indices animi, 266
verbis standum..., 265
Verfassungsgerichtshof Österreich, 522
vergisiz temsil olmaz ilkesi, 703
vergiye bağlı oy (*suffrage censitaire*), 702
vergiye muvafakat gösterme hakkı, 748
vergiye rıza (*consentement à l'impôt*) ilkesi, 873
verilmiş yetki (*attributed power*, *compétence d'attribution*), 298, 304, 517
Vermont, 659
Verzjil, 283
Veto – ABD'de, 579
VIII'inci yıl (1799) Anayasası (Fransa), 321
vicarius non habet vicarium, 305
Vico, 386
Victoria, 600
Vida, 388
viperina est expositio..., 266

Vivien (Auguste), 480
 Viyana Andlaşması (9 Haziran 1825 tarihli), 458
 Viyana Çevresi (*cercle de Vienne*), 138
 Viyana Sözleşmesi, 174
vote multiple (katlı oy, katsayı oy), 706

--- W ---

Walpole, 600, 601, 602
 Wangchuck, 456
 Washington, 580
Watergate, 578
 web demokrasisi, 661
 Weimer Alman Cumhuriyeti, 632
 Werner, 71
Westlaw, 23
Westminster modeli demokrasi (*Westminster model of democracy*), 646
 Westminster sistemi (*Westminster system*), 588
Wiener Kreiss, 138
 William I (Fatih Giyom), 458, 745
 William III, 599
 William IV, 600
 Wilson (Woodrow) – kuvvetler ayrılığı teorisi, 549
 Wilson, 386, 580
Witan, 745
Witangemote, 745
 Wolff, 542
World Romani Congress, 419
 Wroblewski, 140
 Wyoming - kadınlara oy hakkı, 704
 XVIII. Louis, 325

--- Y ---

ya hep, ya hiç oyunu (*zero sum game*), 584
 yabancı anayasalar, 2
 yabancı kütüphaneler, 21
 yabancılar (metekler), 656
 yaklaşımların eşit değeri, 50
 yaklaşımların nispi temsil (*représentation proportionnelle approchée*), 726
 yalnızca güvensizlik oylarının sayılması, 625
 yapay çoğunluklar (*manufactured majorities*), 647
 yapıcı güvensizlik oyu - Almanya, 626
 yapıcı güvensizlik oyu - Belçika, 626
 yapıcı güvensizlik oyu, 626
yapıcı güvensizlik öngergesi (*motion de défiance constructive*), 871
 yapılarına göre devletler, 475
 yapımı işlemi (*acte de confection*), 844
 yaptırım, 105
 yargı - İngiltere'de, 602
 yargı (*judiciary*), 123
 yargı faaliyeti, 227
 yargı fonksiyonu, 817

yargı iktidarı, 440
 yargı işlemi, 816
 yargı kuvveti (*judicial power*), 541
 yargı organına karşı başbakan veya bakanları koruma fonksiyonu, 864
 Yargıç Lordlar (*Law Lords*), 603
 yargıç yapısı anayasa (*judge-made constitution*), 113
 yargılama kuvveti (*puissance de juger*), 545
 yargısal araştırma (*enquête judiciaire*), 860
 yargısal meclis araştırması (*enquête parlementaire judiciaire*), 862
 yargısal yorum (kazaî tefsir), 228
yarı-başkanlık sistemi, 585
 yarı-doğrudan demokrasi, 446
yarı-doğrudan demokrasi, 679-695
 yarı-doğrudan demokrasinin araçları, 680
 yarı-doğrudan demokrasinin değeri, 688
 yarı-doğrudan demokrasinin lehine olan görüşler, 689
 yarı-doğrudan demokrasinin tanımı, 679
 yarı-doğrudan hükümet (*gouvernement semi-direct*), 679
 yarım kanton, 503
 yarı-Salik kanunu (*semi-Salic law*), 459
 yarışa yasama yetkisi (*concurrent legislative jurisdiction*), 519
 yarışa yetkiler (*compétences concurrentes, concurrent powers*), 518
 yarı-temsili demokrasi, 680
 yasa koyucu (*législateur*), 744
 yasama (*legislature*), 123
 Yasama Dergisi, 16
 yasama dersi (*cours de législation*), 80
 yasama dönemi uzunluğu, 756
 yasama fonksiyonu - yargı fonksiyonu ayrımı, 821
 yasama fonksiyonu - yürütme fonksiyon ayrımı, 821
yasama fonksiyonu, 743, **811-832**
 yasama fonksiyonunun özellikleri, 822
 yasama fonksiyonunun tanımı, 815
 yasama fonksiyonunun yürütme ve yargı fonksiyonlarından ayrılması, 816
 yasama iktidarı, 439
yasama işlemi (*acte législatif*), **825**
 yasama işleminin tanımı, 825
 yasama işlemleri, 824
 yasama işlemlerinin türleri, 827
 yasama kavalyesi (*cavalier législatif*), 877
 yasama kuvveti (*puissance législative*), 544
 yasama kuvvetinin zayıflaması, 552
 yasama meclisi (*assemblée législative*), 744
 yasama organı (*organe législatif, legislature, legislative branche*), 510

yasama organı, 743-752

yasama organında birleşme: meclis hükümeti, 556

yasama organının diğer devlet organlarından ayrılması, 744

yasama organının düzenleyici işlemi, 828

yasama organının tüzel kişilik sıfatından kaynaklanan işlemleri, 826

yasama organının yargı organından ayrılması, 744

yasama organının yürütme organından ayrılması, 744

yasama referandumu veya teşriî referandum (*réfêrandum législatif*), 683

yasama yetkisi aslılığı, 823

yasama yetkisinin devredilmezliği, 824

yasama yetkisinin genelliği, 822

yasama yorumu (teşriî tefsir), 227

yasamanın güveni – yarı-başkanlık sisteminde, 586

yasamanın üstünlüğüne dayanan parlâmenter sistem: meclis hükümeti, 608

yasama-yürütme dengesi bakımından parlâmenter sistem tipleri, 605

yaş - oy hakkı, 699

yaş (Kral), 461

Yaşayan Anayasa, 20

yaşayan anayasa, 233

yaşlılık esası (*order of seniority*), 458

yatay kuvvetler ayrılığı (*horizontal separation of powers, division horizontale du pouvoir*), 515

yayım tezkeresi (*isdar*), 846

yayım-ısdar, 845

yayımlanma - ısdar, 845

yayın - ısdar, 850

yayın - kanunların, 850

yayın (*publication*), 842, 850

yayın tezkeresi, 845

Yayla, 98

yazılı anayasa sisteminde anayasal teamüllerin hukukî değeri sorunu, 200

yazılı anayasa, 211

yazılı anayasa-yazısız anayasa ayrımı, 110

yazılı direktifler- emredici vekalet, 672

yazılı hukuk - örf ve adet hukuku, 211

yazılı hukuk (*droit légal*), 211

yazılı soru (*question écrite*), 855

yazısız anayasa sisteminde teamülün hukukî değeri, 198

yazısız anayasa, 110

yedi hayır, bir evet; evetler kazandı - Lincoln, 572

yeni anayasa hukuku, 90

yeni anayasa hukukunun konuları, 40

yeni bir devlet kuran aslı kurucu iktidar, 318

yeni görüşme (*nuova deliberazione*), 841

yeni kuşaklar teorisi, 339

Yeni Zelanda - kadınlara oy hakkı, 704

yeniden görüşülmesi (*nouvelle délibération*) - kanunların, 840

yeniden, sıfırdan (*ab initio*) - aslı kurucu iktidar, 323

yerel yönetimler, 481

yersel (mülki, *territorial*), 528

yersel (*territorial*), 489

yersel, 489

yeteneğe bağlı oy (*suffrage capacitaire*), 703

yetki bölüşümü usulü, 516

yetki dar, hürriyet geniş yorumlanır, 301

yetki genişliği, 480

yetki paylaşımı (*division of power*), 515

yetki paylaşımı (*répartition des compétences, division of powers*), 516

yetki paylaşımı, 493

yetki uyumsuzlukları (*conflits d'attributions, conflit of jurisdiction*), 521

yetki uyumsuzluklarının yargısal çözüm yolu, 521

yetki ve usulde paralellik ilkesi, 306

yetki yetkisi (*Kompetenzkompetenz*), 438

yetkilerin teyidi (*vérfication des pouvoirs*) usulü, 717

yok hükmünde (*null*), 217

yokluk saptama, 216

Yorgi, 367

yorum çeşitleri, 227

yorum ilkeleri (*canons of interpretation, maxims of interpretation*), 258 vd.

yorum ilkelerinin varlık sebebi, 259

yorum teorileri, 226

yorum yoluyla anayasa metninin anlamının değişmesi, 336

yorum yoluyla istisna üretilemez, 271

yorum yöntemleri, 230

yorum, 225-315

yorumcunun serbest iradesi, 239

yorumda kullanılan çeşitli mantık kuralları, 236

yorumlayıcı teamüller (*coutume interprétative*), 201

yorumun kaçınılmazlığı, 237

yorumun konusu, 237

Yugoslavya, 531

Yukarı-Silezyası (*Haute-Silésie polonaise*) davası, 179

yumuşak anayasa, 117

yumuşak anayasa-katı anayasa ayrımı, 117

yumuşak kuvvetler ayrılığı sistemi (*système de séparation souple des pouvoirs, soft separation of powers system*), 565, 587

Yurtsuz John, 539, 746

yurttaş milliyetçiliği (*civic nationalism*), 418

yurttaşlık bilgisi, 101
 Yusuf Ziya Özer, 98
 Yüce Hükümdar (Yang di-Pertuan Agong), 463
 Yüce Varlık (*Être Suprême*) 127
 yüksek makamlar - basit idarî makamlar ayrımı, 63
 Yüksek Seçim Kurulu - Türkiye, 718
 Yüksek Sovyet, 565
 yüksek teşkilât, 63
 yükümlülükler (*obligations*), 246
 yürürlüğe girme kanunların, 853
 yürürlüğe girmesi (*entrée en vigueur, entry into force*), 853
 yürütme (*executive*) 123
 yürütme fonksiyonu (*fonction exécutive*), 817
 yürütme iktidarı, 440
 yürütme organı - İngiltere, 598
 yürütme organı tek kişiliktir, 571
 yürütme organı, yasama organını feshedebilir, 594
 yürütme organında birleşme, 554
 yürütme organının düzenleyici işlemleri - kuvvetler ayrılığı teorisi, 551
 yürütme organının kaynağı - başkanlık sistemi - parlâmenter sistem, 566
 yürütme organının yapısı - başkanlık sistemi - parlâmenter sistem, 566
 yürütme organının yasama çalışmalarına katılması, 567
 yürütme organının yasama organına karşı sorumluluğu - başkanlık sistemi - parlâmenter sistem, 566
 yürütme organının yasama organını fesih hakkı, 567
 yürütmenin yapısı - parlâmenter sistemde, 589
 --- Z ---
 Zabunoğlu (Yahya K.), 60
 zahir olan sözlerin tefsire ihtiyacı yoktur, 265
 zamansal sınırlar (*limites temporelles*) – anayasa değişikliğinde, 345
 zecir, 147
 zımnen ilga, 212
 zımnî güven (*confiance implicite*), 622, 623
 zımnî ilga (*dérogation*), 212
 zımnî ilga doktrini (*doctrine of implied repeal*), 338
 zımnî yetkiler teorisi (*théorie des pouvoirs implicites, theory of implied powers theory*), 517
 Zierlien, 172
 zina, 78
 zorlama gücü - federasyonda, 491
 zorlama, 147
 zorlamalar (*contraintes*), 246

zorunlu fesih (*involuntary dissolution*) - devletin, 372
 zorunlu oy, 446
 zorunlu referandum (*référéndum obligatoire*), 119, 682 ■

Kemal Gözler, *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi*, Bursa, Ekin Yayınevi, 2011, 2 Cilt (32+973; 32+1040 s.)